

ZWOLLEI HARANGSZÓ

VIII. évf. 2025/3
Böjtfő
Michiel de Ruyter
Márciusi ifjúság

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen-Assen-Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti:
dr. Hermán M. János,
Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád,
Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.

Szerzők, munkatársak:
Albertje Alkema-ten Hoeve, Bacsádi Enikő,

Peter Bergwerff, Van Bolhuis-Szabó Emőke,
Csanády Ágnes, Csohány János, Figeczky
Gábor, Füle Tamás, Haáz Vince, Horváth
Zoltán, Kiss.Szászi Tünde, Lészai Róbert,
Ravasz Ákos, Sólyom Uzonka Lilla, Somogyi
Botond, Téglásy Sándor, Urbán-Kátay Emőke,
Tápai Katalin, Téglásy Sándor, Tóth Gödri
Ildikó, Urbán Ákos

Áldás, békesség!

MINDEN IDŐBEN

✳ Magyarországi Református Egyház

Lapzárta: 2025. március 14.

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki az új vianeni gyülekezetben végzi a szolgálatokat. Egyházközségünk hivatali ügyvitelét dr. Hermán M. János intézi. Presbiterok: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta Timea, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lília és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czimbalmos Klára, Kiss-Szászi Tünde, Marci Márió és Truczka Adrienn. Gyermekfoglalkozás: Rohaan Éva vallástanár – Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallástanár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Info: jhermanm@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleben>

Honlap: <https://zwolleireformatus.nl/-->

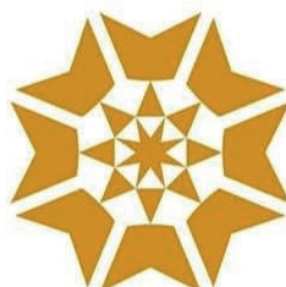
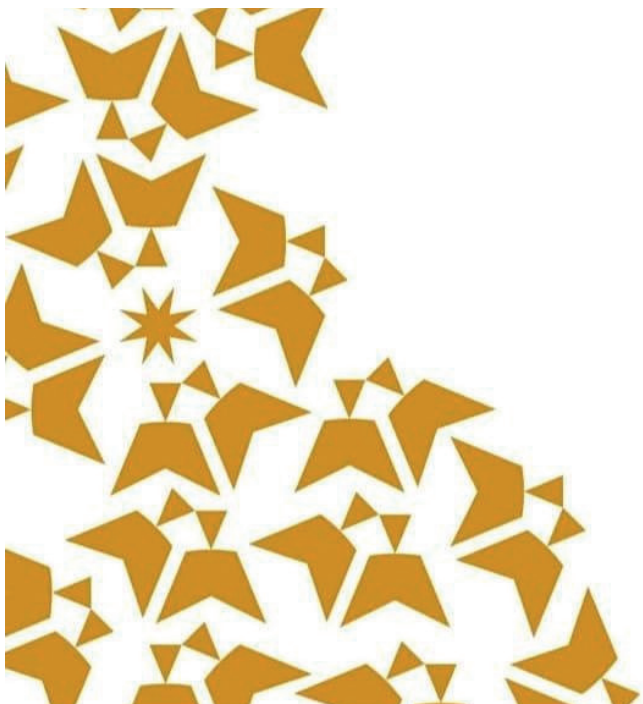
Zwollei Harangszó: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Az éves ige, amely vezérfonalként fog szolgálni 2025-ben a 103.

Zsoltár 5. verse:

„Betölti
javaival
életedet,
megújul
ifjúságod, mint
a sasé.”

Hisszük, hogy a fiatalokat a középpontba helyezve, magunkban is újra megtaláljuk az örök fiatal, aki kíváncsiságával, felfedezővágyával aktív szerepet fog vállalni az Ifjúság Évében.

IFJÚSÁG
SZOLGÁLATÁNAK ÉVE
◀ 2025 ▶

**„Ő pedig ezt
mondta nekik:
Ti igazaknak
tartjátok
magatokat az
emberek előtt,
de Isten ismeri a
szíveteket.
Mert ami az
emberek előtt
magasztos, Isten
előtt utálatos.”**

Lukács evangéliuma
16. fejezet 15. vers

Istentiszteleteink kijelölt dátumai a 2025-ös évben:

Január 12 vasárnap, keresztelés. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor és Hermán M. János

Február 2. vasárnap, d.e. 10 óra: nt. Kelemen A. Csongor live stream szolgálata Bethelkerk, Urk

Február 9 vasárnap. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor.

Március 9 Böjtfővasárnap, úrvacsoraosztás. Közgyűlés.

Úrvacsorai kenyér és bor felajánlása: Kiss-Szászi Tünde, Némethy Csaba és Carla részéről.

Április 13 Virágvasárnap. Istentisztelet. Szolgált nt. Kelemen Attila Csongor

Április 18 Nagypéntek Jeles üdvtörténeti nap. Emlékeztetés céljával jelöljük

Április 20 Húsvét első napja, a hónap harmadik vasárnapja Emlékeztetés okáért

Április 21 Húsvét másod napja, úrvacsoraosztás

Május 11 vasárnap Istentisztelet

Május 29 Áldozócsütörtök. Krisztus Urunk mennybemenetelének napja. Emlékeztető

Június 8 Pünkösd első napja Istentisztelet. Úrvacsoraosztás

Június 22 Testvértalálkozó Zeist Istentisztelet. Úrvacsoraosztás.

Július 13 vasárnap Istentisztelet.

Augusztus 10 vasárnap Istentisztelet

Augusztus 20 szerda, Szent István napi nemzeti ünnepünk Emlékeztető

Augusztus 24 Újkenyér. Ökuménikus istentisztelet Hága,

Szeptember 14 vasárnap

Október 12 vasárnap

Okt. 31 Péntek. Emlékeztető

Nov. 9 vasárnap Istentisztelet

Nov. 30 Advent első vasárnapja. Istentisztelet-Úrvacsoraosztás

December 14 a hónap második vasárnapja

December 26 Karácsony másodnapja. Úrvacsoraosztás. Ünnepegy a gyermekekkel.

A kárpátaljai gyülekezetek számára is hirdetiünk gyűjtést. Bankszámlánkra is lehet adományt küldeni!

Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente, Zwolle

VIANEN

Szolgálati rend az Új Vianeni Gyülekezetben

Nagy szeretettel várunk istentiszteletre felekezettől függetlenül mindenkit, alkalmainkat kávézással, kötetlen beszélgetéssel zárunk. ---- Van harte welkom aan iedereen bij de Hongaarstalige erediensten die met informeel samenzijn afgesloten worden.

Helyszín (NEM A MAGYAR OTTHON, mert az nagy sajnálatunkra jelenleg használhatatlan, a magyarság megítélése szerint sajnos veszett fejsze), hanem: Vianen, Langeweg 6b (Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw). Szolgálattevő lelkipásztor, a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Egyházközség megbízásából: nt. Solyom Uzonka Lilla Email: s.uzonka@gmail.com / Tel: +31 6 199 86 225

Igehirdetések szolgálati rendje 2025 folyamán:

Istentiszteletek kezdete: 11.00 óra. Dátumok: január 19, február 16, március 16, április 13, május 25, június 15, szeptember 28, október 26, november 23, december 21.-

Vianenben jelenleg Solyom Uzonka Lilla református lelkipásztor tart istentiszteleteket a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Magyar Református Egyházközség presbitériumának a megbízásából az alábbi rend szerint:

Január 19, február 16, március 16, április 13, május 25, június 15, szeptember 28, október 26, november 23, december 21.--- Időpont: 11.00 órai kezdettel.

Igazán református keresztyén egyház ott van, ahol az élő Ige összeköt bennünket. Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk!

Igehirdetés, keresztelezés, 2025. január 12

A ZWOLLEI EGYHÁZKÖZSÉG ESEMÉNYEI, HÍREI

Meghívó Kimenő: 2025/9-Tárgy: évi közgyűlés tárgysorozati pontjai szerinti beszámoló elfogadása

Mindenkit tisztelettel hívunk! Kelt 2025. január 21-én

Zwollei Református Egyházközség online modus alkalmazásával tartott presbiteri gyűlésének jegyzőkönyvi kivonata, 2025. jan 26.

A 14:30 órakor kezdődő gyűlésen jelen vannak: nt. Hermán M. János (HMJ), nt. Sólyom Uzonka (SU), nt. Kelemen Attila Csongor (KCs), Kriszta Tímea Rostás (KTR), Urbán Ákos (UÁ), Szilágyi Árpád (SzÁ). **Kimentését kérte** Truczka József (TJ) és Tárnok Eszter (TE).

Kelemen Attila Csongor lp. igeolvasással és imádsággal nyitja meg a gyűlést.

Urbán Ákos gondnok, gyűlést vezető elnök, üdvözlét után megállapítja, hogy a presbiteri gyűlés határozatképes.

A 2025. okt. 13-i jegyzőkönyvet SzÁ felolvassa, a gyűlés a felolvasott jegyzőkönyvet jóváhagyja és hitelesíti. SzÁ: felolvassa az előző gyűlés teendőinek a listáját, a már teljesített fekadatok tudomásulszolgálnak..

Napirendi pontok:

- 1) Lelkészi jelentés: Hermán M. János. Sólyom Uzonka: vianeni gyülekezeti szolgálat. Miszsió, katekhizáció, családlátogatás, lelkiség: Kelemen Csongor Attila.

KCS: Idén - két konfirmandusunk van: Rigmányi Rihána és Szilágyi Áron, konfirmáció talán jövő év virágvasárnapján. Jó lenne velük februárban találkozni, utána online órákat tartani. -- Istentiszteleti időpontok elküldve a HMSz-nek meghirdetésre.

- 2) Pénztárkönyvi jelentés: bevételek, kiadások, perselypénz, egyházfenntartás: Rostás Kriszta Tímea. A pénzügyi beszámolót 2025. március 9-i előtt elküldik az ellenőröknek.

Teendők

- a) **Stratégia a hívek megtalálására, hívogatására, istentiszteleti életbe való bekapcsolására.**
- b) **A családlátogatási listát HMJ elküldi a presbiterieknek is, megvalósítás ahogy lehet, lelkésszel együtt vagy külön-külön.**
- c) **Gyülekezeti kirándulás szervezése Brüsszelbe vagy Londonba. >> KCs: felveszi a kapcsolatot a brüsszeli gyülekezet lelkészével az időpont egyeztetés végett. — - KCs felveszi a kapcsolatot a brüsszeli l.p.-al egy kihelyezett istentisztelet megbeszélésére. -- **Közgyűlés dátuma: 2025. márc. 9.** -- SzÁ: Felajánlja a következő online gyűlés megszervezését Teams-en. -- Köv. presbiteri gyűlés dátumáról később határozunk. -- HMJ: imával és áldással zárja a gyűlést. Hitelesítők: Kelemen Attila Csongor lp. -- Urbán Ákos gondnok**

Online Teams alkalmazással, 2025. Jan 26. Jegyzőkönyvvezető: Szilágyi Árpád

ELHUNYT TESTVÉREINKRE

EMLÉKEZÜNK R.I.P.

A.B.F.R.A.

Halottaink a 2024. esztendőben.

Isten velünk viszontlátásra!

Csengő-Laczi Éva, Murakeözy Éva Patrícia, Makkai Ildikó, Matuska Márton, Németh György Levente, Nickl Károly, Pál Irén, Tanczos Ottó, Udvarhelyi János Tivadar, Vjacseszlav Szereda

Elhunyt testvéreink emlékét kegyelettel őrizzük.

Wij houden hen in onze herinnering!

A ZWOLLEI EGYHÁZKÖZSÉG ÉVES BESZÁMOLÓJA

Kedves hiveink! Az alábbiakban, közgyűlési határozat alapján, közzétesszük a 2024-es évről feljegyzett jelenléti és a perselyes adakozási adatainkat.

Az önkéntes egyházfenntartói járulék ajánlott összege címenként 60, azaz hatvan euró.

A 2024 januári istentiszteleten a jelenlét: 35 lélek, perselypénz: 95 euró--/februári jelenlét 28 lélek; Pp. 61 euró. - Március 10-én a jelenlét: 35 lélek, Pp. 126, 45 cent—Március 31 Húsvét. Jelenlét: 40 lélek, Pp. 100, kereken száz euró. Jelenlét ápr. 14-én: 31 lélek, Pp. 166.20 azaz százhatvanhat euró és húsz cent. Május 12: 21 lélek, Perselypénz 82 euró. Május 19, Pünkösd: Jelenlét: 50 lélek és 175 euró volt a perselypénz. Június 9: Jelenlét: 20 lélek. Perselypénz 56 euró—Zeist, szabadtéri istentisztelet. 77 lélek és 202 euró volt az adakozás. - Zwollei istentisztelet 2024 július 14: 30 lélek, és 50 euró pp. — Augusztus 12. istentisztelet: 32 lélek, a pp. pedig 125 euró. - Szeptember 8: jelenlét 38 lélek, a perselypénz pedig 265 euró. Október 13-án a lélekszám 34, a pp. -- Október 13-án a lélekszám 34, a pp. Összege: 125 euró. November 10-én: perselypénz összege 120 euró, jelenlét: 46 lélek. Advent második vasárnapján a jelenlét 41 lélek, perselypénz összege 117 euró. December 13-14 áhítatok 3X, összesen 61 lélek, perselypénz 200 euró; December 15, a 121. istentisztelet, Plantagekerk, résztvevők: 37 lélek, pp. 184 euró. December 26, Karácsony másodnapja: Jelenlét

36, pp. 132 euró. **2025 január 12-i istentiszteleten a jelenlét:** 102 lélek. Perselypénz a gyülekezet javára: e: €156,45, a kárpátaljai gyermekeknek pedig 200 euró, és ezt az összeget a kolozsvári Gondviselés Alapítvány juttatja célba. Jelenlét 2025 február 9-én: 33 lélek és a perselypénz összege 191 euró. Jelenlét 2025 március 9. Bőjtő alkalomával: 39 lélek, úrvacsorát vettek 22-en, perselypénz 111 euró.

Levél a Zwollei Egyházközség Presbitériumának

Nagyon köszönjük a zwollei egyházközség presbitériumának, hogy hozzájárultak Jónatán van Bolhuisnak a kolozsvári teológiai fakultás nyílt napjára való utazásának költségeihez! Isten áldását kívánjuk a gyülekezet életére! Testvéri köszöntéssel: van Bolhuis-Szabó Emőke

Keresztelésre készülve, Zwolle, 2025 január 12
Forrás: <https://www.elkz.nl/kerkdienst-terugkijken/>

Weblap nézettsége az 2024-es évben

Idén 6835 oldalmegtekintés volt / (2023: 7908) és 4708 látogató (2023: 5098). / A legnézettebb oldalak a következők voltak (a nyitólapon kívül): Rólunk (Nyitólap): 1365; Levensbeschrijving – Voorstelling van Edina Hadnagy: 500; Tudom, hogy Jézus él (dal és dalszöveg): 301; Magyar nyelvű protestáns gyülekezetek Hollandiában: 294; Urbán Ákos gondnok testvérünk köszöntő és megnyitó beszéde Zwollében a Konfirmációs kikérdezés alkalomával: 154.-----A látogatók országa szerint továbbra is jóval sikeresebb a célközönség elérésében a weboldal, mint a Facebook oldal: 2388 megtekintés érkezett Hollandiából, 2134 Magyarországról és 911 Romániából. Számomra nehezen megmagyarázható okból az USA-ból érkező megtekintések száma volt még magas (673). Web-lapunk látogatóinak száma 2025 februárjában: 454. Adataink idézése a világhálón 2025 február havában: 83 alkalommal.

Facebook

A követők száma 1154 volt december 31-én. A Facebookon a Romániából bejelentkező követők száma aránytalanul magas a weblaphoz képest (54,4%), ezt

kb. egyenlő arányban követi Magyarország (18,9%) és Hollandia (18,2%). A többi ország részaránya elenyésző. Azon városok listáján, ahol a legtöbb követő él, Hága és Zwolle szerepel csupán Hollandiából (mindkettő 2,3%-kal). A férfiak (52,5%) és nők (47,5%) aránya nagyjából kiegyensúlyozott. Életkort tekintve az oldalt megtekintő aránya férfiaknál/nőknél mintegy 7%, 45-54 éveseké 13%, 55-64 között mintegy 9% és a legmagasabb (mintegy 17%) a 65+-osok aránya. A megtekintések száma 16.600 körül volt és ezzel az év során mintegy 4.200 embert sikerült elérni. Ezen látogatásokból igen magas volt azon megtekintések aránya, ahol a látogató valamit csinált is a tartalommal (lájkolta, hozzászót vagy megosztotta), mintegy 2.500 interakcióról számol be a Facebook.

Legnagyobb nézettsége a következő alkalmaknak volt: október 13-i istentisztelet: 2.025 megtekintő; december 8 istentisztelet, diakónus avatása: 1.497 megtekintő; szeptember 14, istentisztelet: 1.485 megtekintő. Beszámoló a missziói konferenciáról, december 13-15: 1.189 megtekintő.

Összeállította Téglásy Sándor webmester

Felvétel ideje: 2025 március 2 - Tjeukemeer

ZWOLLE 2025 március 9. Igé hirdető: nt. Sólóyom Uzonka Lilla

Mindenkinek megvan a maga keresztye - Lk 14,25-35

Felkészülni jó! Nagy várakozással csinosítjuk a lakásunkat, magunkat, ha tudjuk, hogy vendég érkezik. Így van négy hetünk advent előtt arra, hogy tudatosan készítsük magunkat a Gyermekek érkezésére, aki azért érkezik, hogy az ember ne vesszen el. S így van a böjt időszakában hat hét (40 nap) arra, hogy úgy érkezzünk meg a Nagyhéthez, hogy be tudjuk fogadni a befogadhatatlant: Krisztus kereszthalálát, amivel kivált bennünket a bűn rabságából; és feláldozását, amellyel kimondja az utolsó ellenség fölött az ítéletet, s számunkra a gyászban is vigasztalást ad.

A böjt nem ismeretlen az Ószövetség embere számára, több alkalommal is találkozunk vele: Mózes (felkészítés, 5Móz 9:9), Dávid (gyász, 2Sám 12:20),

valamit Ézsaiás prófétánál megtaláljuk, milyen az Isten előtt kedves böjt (58:1-9).

Az Újszövetségben ott találjuk a farizeust, akit Jézus a vámszedővel állít szembe („böjtölök 2x egy héten” Lk.18:12), vagy látjuk Annát, aki az újszülött Jézussal való találkozásig éjjel-nappal a templomban volt, böjtölt és imádkozott (Lk.2:37), Jézusról pedig tudjuk, hogy 40 napig böjtölt a pusztában. Amikor később megkérdezik őt, hogy a tanítványai miért nem böjtölnek, Jézus válasza a következő: gyászolhat-e a nép, amíg velük van a vőlegény? (Mt.9:14-15).

A 'böjtöl' kifejezés a görögben (νηστευω - **nészteuó**) egy tagadó előtagból (νη- **né**) és az 'eszik' (εσθω - **eszthó**) igére vezethető vissza, vagyis szó szerinti jelentése: 'nem enni'. Érdekes megemlíteni, hogy szavunk talán a középfelnémet *biht* szóra vezethető vissza (Lásd: Etimológiai szótár, Főszerkesztő Zaich Gábor Tinta Könyvkiadó), amiben nehéz nem meghallani a holland *biecht* (gyónás) szót, annál is inkább, mert így érthető, hogy a böjthöz, az ételtől való tartózkodáshoz hozzátartozik az önvizsgálat, így kitágítva annak az ószövetségi értelmezését.

Böjtölnünk sokféleképpen lehet, de miről is szól(hat) ez a hat hét/negyven nap?

1. Lemondás Jézusért

Lemondhatunk ebben az időszakban bizonyos ételekről, italokról; de legyünk tisztában azzal, hogy a böjt nem a fogyókúra, vagy egyéb egészséget támogató kúra egy formája! A böjt arról szól, hogy lemondok valamiről, ami (talán észrevétlenül) fontossá vált, mint pl. szociális média, sorozatok, TV, vagy akár az, ahogy az a húgom néhány éve tette: csak olyat mondani valakiről, amit akkor is mondanánk, ha az illető ott állna mellettünk. Mi mindennel szembesülhetünk...

Jézus arra hív bennünket, hogy mondjunk le a családukról. Nem arra, hogy hagyjuk el őket, hanem arra, hogy vizsgáljuk meg, ki van életünkben az első helyen. Természetes, hogy emberi kötődéseink fontosak, de nem mindegy, hogy mi a sorrend...

Le tudunk-e mondani önmagunkról? Az áhított figyelemről, a magunk igazának a hajsztolásáról, annak elfogadtatásáról? Nem tudjuk Jézust követni, ha nem újulunk meg napról napra.

2. Állhatatosság (próbatétel) Jézusért

A 28-33. vers az önmagunk próbára tételéről szól, arról, hogy mennyire vesszük komolyan J. követését? Varsánapi keresztyénségetélünk, vagy Kr. jóillatavagyunk? (2Kor.2:14-16). Mit látnak azok, akik ránk néznek? Krisztushoz vonzzuk az embereket az életünkkel, vagy csak azt látják, hogy milyen elesettek, bűnösök vagyunk? A böjt az önvizsgálatra való lehetőség. Amikor maradéktalanul el tudjuk fogadni a felkínált és megkapott kegyelmet, akkor tudjuk azt tovább is adni.

(27) van, hogy keresztünk túl hosszúnak, túl nehéznek tűnik. Próbá a próbatétel?

3. Alkalmasság Jézusban

Máténál ('gyűlöli' helyett): aki jobban szereti apját v. anyját, mint engem, az nem méltó hozzám. J. tudatosságra hív el, nem pedig se nem hús, se nem hal – magatartásra.

„Jó a só, de ha elveszti az ízét, hogyan tudják azt visszaadni? Sem a földnek, sem trágyának nem alkalmas, tehát kidobják.” (34-35.v.). A só igen értékes volt, ma is az: tartósít, ízt ad az ételnek.

Jézus megosztónak tűnő mondásai fel kell, hogy rázzanak, ráadásul „akinek van füle a hallásra, hallja!” Halljuk meg, amit Jézus itt nem mond ki szó szerint: vele képesek vagyunk keresztünket (naponként) felvéve, azt hordozva: követni Őt.

Zwolles, 2025.III.9. Böjtfőre

Sólyom Uzonka Lilla

Böjtfői úrvacsorai agenda keretében elhangzott rövid beszéd Nt. Lészai Róbert Kampen/Székelykocsárd

Kedves Testvéreim! Egyre gyakrabban halljuk, hogy reformátusuk böjtölnek. A család, amelyből származom igen nyakas kálvinista és teljes mértékben elutasítja a böjtöt, hiszen reformátusként kegyelmi időről beszélhetünk, és semmit sem tudunk hozzátenni a kapott kegyelemhez.

Továbbá ma már szinte szinonimaként kezeli a böjt szót a világ a diétával. Ha felgurult egy pár plusz kiló, akkor így fogalmaznak, de jó, hogy kezdődik a böjt,

mert leadom. Ma nem tudok belemenni a részletekbe, de gyermekkorunkban, heti egy alkalommal jutott az asztalra hús. Nem böjtöltünk és nem is diétáztunk, hanem ennyire jutott. Ehhez képest a katolikus hagyományos böjt csak a pénteki napon tiltotta a hús fogyasztását. Aki viszont Erdélyből jön az tudja, hogy némely ortodox testvérek olyan komolyan tartják a böjtöt, hogy húsvétkor az eszem iszom kórházban fejeződik be.

Én úgy gondolom, hogy a böjt mégis egy nagyon hasznos lelki és testi gyakorlat. Mert Isten ebbe a világba teremtett minket, és nem vett ki belőle. Vannak kedvenc ételeink, vannak kedvenc szórakozásaink, és néha ezek rabul tudnak ejteni minket. És így már bűnről beszélünk. Halljuk a szülőket, hogy ez a generáció túl sokat telefonozik... Feltenném a megszégyenítő kérdést, hogy szerintetek a gyermekeink kitől látják ezt? Vagy még személyesebben, tudod-e, hogy te napi hány órát vagy képernyők előtt? (Beszélhetünk függőségről vagy kényelmetlen...)

A böjt arról kellene szóljon, hogy valami számunkra kedves dologról lemondunk, azért, hogy több időt töltsünk Istennel. Nem neki van szüksége a mi böjtünkre, hanem nekünk lenne szükségünk felismerni, hogy mi minden rabbá tesz minket. Mi minden vesz el időt Istentől.

Hadd tegyem fel a kérdést: mindazok, akik itt vallják a Sola Scriptura elvét, mennyi idő jut egy nap arra, hogy Isten szóljon hozzád, mennyi időt szánsz Ige olvasásra, csendességre, imára? Maradjon nyitott a kérdés, csak hasonlítsd össze, hogy hány órát vagy képernyők előtt egy nap, vagy mit vontál meg magadtól Isten dicsőségére az elmúlt időben. Vagy mit tervezel megvonni magadtól?

Végül is a te Teremtőd, a mi Jézus Krisztusunk, bele született ebbe a világba, emberi formát vett fel, szolgai formát vett magára, hogy kijavítsa a mi hibánkat. Ártatlanként élt és bűnösnek ítélik el. Másoknak segített és halálba küldik. Kifizeti érted az áldozatot és te úgy tekintesz rá, mint egy régi mesére...

Kedves Testvéreim, a kenyérben és a borban, ebben az úrvacsorában is arra emlékezünk, hogy Isten megbocsátotta nekünk a bűneinket és hogy a Fia által örök életet ad nekünk.

Kell nekünk böjtölni? Nem, nem kötelező. De jobb lenne, ha a böjtire úgy tekintenénk, mint ami egy lehetőség, magunk és mások motiválására. Ha pontosan úgy esszük meg a jövőnket, ahogy a világ, akkor semmiben nem különbözünk attól. ---Az üdvtörténetben Krisztus elindul a kereszt fele. Bejárja az engedelmeség útját érted és értem. Ma ennek a földi útnak a kezdetét éljük meg, erről emlékezünk meg, és ehhez, ebben szeretnénk követni Jézust. A böjtfői úrvacsorában ehhez kérünk erőt Istentől, hogy bejárhassuk ezt az utat Krisztussal. Tudjunk örülni, tudjunk szenvedni, tudjunk néha megvonni magunktól dolgokat. Mert ő

Istenként ember lett érettünk, hogy mi üdvözülhesünk. Ámen

Zwolle, 2025 március 9.

Olyan természetesnek vesszük azt, hogy ép a testünk, hogy van erőnk, munkánk, jövedelmünk ...

Kedves testvérek! A hoevelakeni Kringloopban készült az alábbi felvétel. A táblán levő szöveg magyarul: **«Ha éjszaka nem tudsz aludni, bárányok helyett az áldásaidat számold.»**

Hat évvel ezelőtt egy fémipari cégnél dolgoztam, a munka számomra nehéz és fárasztó volt. Egyik reggel mentem dolgozni és magamban így panaszkodtam: „Ma is nagyon meleg lesz és már most fáj a kezem, pedig még el se kezdődött a műszak. Utálom az olajsza- got, a zajt, miért kell nekem ilyen helyen dolgoznom? Egyáltalán, miért kell még mindig dolgoznom? Miért nem lehetek luxusfeleség? Vagy legalább nyugdíjas?”

Egyszer csak egy férfi jött velem szembe. Valószínűleg ő is dolgozni ment, hiszen mit keresett volna az utcán reggel negyed hatkor?

A jobb karja vállból hiányzott...

Elszégyelltem magam. Istenem, miért is panaszkodom, amikor van kezem, lábam, szemem, fülem? Ha nem is kifogástalanul, de mindegyik működik. Akkor mi bajom is van...?

Olyan természetesnek vesszük azt, hogy ép a testünk, hogy van erőnk, munkánk, jövedelmünk... Urunk add, hogy minden nap hálások legyünk ezekért!

Szeretettel: Kiss-Szászi Tünde

Gondolatok a nagyböjt idején

Figeczki Gábor írása

„Te pedig, amikor böjtölsz, kend meg fejedet és mosd meg arcodat, hogy ne az emberek lássák rajtad, hogy böjtölsz, hanem Atyád, aki a rejtekben is ott van!” (Máté 6, 17-18)

Mindig is életünk része volt a böjt. Ki minek nevezte vagy éppen nevezi. Fogykúra, méregtelenítés, tartózkodás az evés-ivástól, vagy egyéb tevékenységtől. A lényege egy. A megújulás. Mindenkinek igénye, már inkább úgy fogalmazhatunk, hogy szüksége lenne rá.

Gyerekek, de felnőttek is többen úgy vélekednek a böjtölésről, hogy „miért vonjam meg magamtól azt, amit szeretek?”. A válasz egyszerű: Egy nagyobb jó érdekében.

Sokszor nem gondolkozunk el azon, hogy milyen sok jótékony hatása van a böjtnek. Mind fizikai, mind pedig lelki értelemben.

Amikor elérkezett egy böjti időszak, dédnagyapám fogta a pipáját, kiütötte belőle a pipamocskot, megtisztította, és egészen az ünnepig nem gyújtott rá. Így tett a testi egészségéért. Abban az egyházközségben, ahol én felnőttem, az volt, és ma is az a szokás, hogy a nagyobb ünnepek vigíliáján szigorú böjtöt tartunk. Ezzel is kiemelve az ünnep fontosságát, lényegét.

Manapság eltorzult egy kicsit a böjt igazi lényege, igazi tartalma. „Teljesítménytúrának” vagy fogyókúrának gondolják sokan, amellyel dicsekedni lehet. Azonban a fenti idézet is felhívja a figyelmünket arra, hogy ne az embereknek tetszelegjünk, ne lássák rajtunk, hogy böjtölünk. Az Isten az, akinek a tetszését kell keresnünk. Azt hisszük, hogy abban kimerülhet a böjtölés, hogy lemondunk a húsról. Kipipáljuk, hogy teljesítettük, és kész is vagyunk. Azonban nem mindenkinek annyira nehéz lemondani a húsról.

Itt jön a kérdés: akkor hogyan tudok böjtölni?

Le lehet mondani a digitális eszközök felesleges használatáról, a tv nézéséről. Le lehet mondani a felesleges szavakról is. Le lehet mondani az általunk nagyon kedvelt édességről is. Ezeknek pedig nem csak testi, de lelki hozadéka is lesznek, hogyha lelkiismeretesen és őszintén „csináljuk” végig. - Nagyon sok útja van a böjtölésnek, a MEGÚJULÁSNAK.

Mindenkinek kívánok áldott Nagyböjti időszakot, és kegyelmekben gazdag megújulást, és nem csak kipipált 40 napot!

Forrás: migorkat.hu

Testvéri üdvözlettel: Bacsádi Enikő

Zwollei istentisztelet, úrvacsoraosztás, közgyűlés:
2025. március 9.

Közgyűlés, 2025. március 9.

Istennek legyen hála érte, hogy minden lényeges kérdésre reflektálhattak a napirend szerint mindazok, akik szeretik az Anyaszentegyházat és felelősséget kívánnak hordozni a hollandiai magyar testvérekért. Az elmúlt évtizedek lelkigondozási alapítványának nevezett vianeni magyar szervezet egyik botránkozató buktatója az volt, hogy nem tartották meg a szabályzatukban előírt évi közgyűléseket és a fizetéseket folyósító holland egyházak nem gyakoroltak felügyeletet! Kárhozatos következménye lett, minden tönkrement, nem vállalták a nyilvánosságot a múltban és a jelenben sem tudunk semmi lényegeset a bezártságukról. E helyről is jelezzük, hogy térjenek meg és vegetálás helyett kapcsolódjanak be a hollandiai magyarság szolgálatába. Zwollében a részletes jegyzőkönyvet Szilágyi Árpád aa. vezette példamutató igyekezettel. Az elhangzott közérdekű kérdések sorából a következőket osztjuk meg e helyen: QR kód bevezetése? Családlátogatás; hívek megszólítása; magyar holland egyházi kapcsolatok konferenciájának szervezése a második félév folyamán; egyházi rendtartás; konfirmáció; istentiszteleti hely keresése Utrecht-Zeist-Maarssen környékén. Hollandiai magyar lelkészek találkozója mikor esedékes, ezt kérdezik a decemberi missziói konferencia résztvevői!!!!??? Március 14 és 15 napi megemlékezéseken való megjelenés ajánlása és szervezése. - Köszönet a gyülekezetünk szeretetvendégségi szolgálattevőinek, a pénztáros testvérünk, gondnok és jegyző testvérünk, valamint a lelkipásztorok munkáját köszönjük Isten utáni hálával!!! Prioritása van a június 14-i családi nap áhítatos kezdéssel való megszervezésének, a június 22-i szabadtéri Testvértalálkozónak, aug. 24-i Szent István napi ökumenikus istentiszteletnek Hágában, akárcsak majd Barneveldben, 2025 szept. 27, Weluwehaal. - Hollandiai Magyar Szövetség

évi címeket hordozó füzeté jelent meg, jelenlévők átvették a példányokat.

A/ Megjegyzés. Urbán Ákos és Urbán-Kátay Emőke részt vettek Békassy N. Albert testvérünk lundi temetésén 2025 febr. 27-én. Szeretetvendégségre hozott süteményeket és szendvicseket köszönjük szépen. Igen köszönjük az Urbán családnak a székelykáposztás vacsorát és a járulékokat a közgyűlés végeztével.

B/ Megjegyzés: az istentiszteleti meghívót több mint 160 címre küldtük, négy csokor virágot vásároltunk. Számos falinaptárt osztottunk ki, az erdélyi énekeskönyveket Solyom Uzonka vitte el a jelenleg a vianeni és remélhetőleg a közeljövőben az óhajtott utrechti gyülekezet használatára. A fényképeket mevr. A. Alkema ten Hoeve készítette.

A HOLLANDIAI EGYHÁZAK ESEMÉNYEI, HÍREI

Zwolle, 2024. december 14: a Hollandiai Magyar Református Egyház megalapítása - Urbán Ákos gondnok, Hermán M. János moderátor - Fotó: Varga Pál

Áldjon meg téged, áldjon az Úr!

Csanády Ágnes lelkipásztor testvérünket örömmel és kiváló tisztelettel köszöntjük a március elsején esedékes születésnapja alkalmával. A Hágai Gyülekezet és a hollandiai magyar iskolai oktatás szervezése területén további sikeres munkálkodást kívánunk a hollandiai magyar lelkészi közösség és a presbitériumok nevében.

HOLLANDIAI MAGYAR REFORMÁTUSOK NAPTÁRA - 2025. MÁRCIUS					
"Mert aki engem megtalál, az életet találja meg és kegyelmet nyer az Úrtól."					
(Példabeszédek 8:35)					
Gyülekezet	Rotterdam	Amszterdam	Zwolle	Hága	Vianen
Helyszín	'Gebouw De Heuvel' Grotekerklein 5 Rotterdam	Vrijburgkerk Herman Gorterstraat 31 Amsterdam	Lutherse Kerk Koestraat 2-4 Zwolle	Heilige Familiekerk Kamperfoelieplein 29 Den Haag / Hága	Sportpark Blankenstein Langeweg 6A Vianen
Istentisztelet	Március 2 Vasárnap, 15 óra Úrvacsoraszósz	Március 9 Vasárnap, 13 óra Felnőttkeresztesítés Úrvacsoraszósz	Március 9 Vasárnap, 14:30 óra	Március 16 Vasárnap, 15 óra	Március 16 Vasárnap, 11 óra
Szolgáló lelkész	Van Bolhuis-Szabó Emőke	Paál Károly	Drs. Kelemen Attila Csongor	Van Bolhuis-Szabó Emőke	Sólyom Uzonka
Gyermekistentisztelet	Jonatán van Bolhuis	Paál Ildikó	Rohaan Eva	Jonatán van Bolhuis	
Orgonista / kántor	Somogyi Angéla	Albert Csaba	Dr. Robert Helder	Makkai Réka	Baranyai András
Ifjúsági Bibliára és Imára szülőknek				Március 8 és 22 szombat 9:30 Van Bolhuis-Szabó Emőke	
Hágai Magyar Óvoda és Iskola tanítási napján					
Reggeli Ima Online	Március 12, szerda 9:10 óra – Van Bolhuis-Szabó Emőke				
Bibliára Online	Március 20, csütörtök 20 óra – Van Bolhuis-Szabó Emőke				
Kapcsolat a lelkészekkel	Van Bolhuis - Szabó Emőke 06-46424873 szaboemokeszaboi@gmail.com	Paál Károly 06-31779006 paal.karoly@gmail.com	Dr. Herman M. János 0031-18-4233347 hermanm@gmail.com	Csanády Ágnes 06-70231897 csanady@federatio.org	Sólyom Uzonka 06-39662025 s.uzonka@gmail.com
Facebook	Rotterdam Magyar Református Istentisztelet	Amsterdam Magyar Református Istentisztelet	Zwolle Magyar Református Istentisztelet	Hága Magyar Református Gyülekezet	Vianeni Magyar Református Istentisztelet
Honlap	http://www.federatio.org/arnes.html				

Az egyházi naptárt összeállította és terjesztette: Csanády Ágnes

HOLLANDIAI MAGYAROK BÁNATA: VOLT EGYSZER EGY VIANENI KÖZPONT

Hágai Magyar Óvoda és Iskola

Kedves Szülők és Gyerekek!

CSALÁDI NAP WASSENAAR - IDŐPONT VÁLTOZTATÁS A MAGYAR OVIBAN / ISKOLÁBAN

Ebben az évben is megrendezésre kerül az országos Családi Nap Wassenaarban, június 14-én, szombaton. A wassenaari Sint Adalbert College csak azon a napon volt bérelhető. Ezért a június 14-re tervezett tanítási napunkat áttesszük június 21-re, így mindenki eljuthat a Családi Napra is és remélhetőleg jöttök majd június 21-én a magyar óvodába és iskolába is.

Június 14 - Családi Nap /Wassenaar/

Június 21 - Hágai Magyar Óvoda és Iskola tanítási nap

Június 28, tanévzáró

KÖZÖS ÉNEKLÉS

Itt küldjük azoknak a népdaloknak a szövegét és kottáját, amiket a következő tanítási nap elején hangszeres kísérettel közösen énekelni fogunk

Tavaszi szél vizet áraszt --- [https://hu.wikipedia.org/wiki/Tavaszi sz%C3%A9l vizet %C3%A1raszt](https://hu.wikipedia.org/wiki/Tavaszi_sz%C3%A9l_vizet_%C3%A1raszt)

Gábor Áron rézágyúja

- [https://hu.wikipedia.org/wiki/G%C3%A1bor %C3%A1ron r%C3%A9z%C3%A1gy%C3%BAja](https://hu.wikipedia.org/wiki/G%C3%A1bor_%C3%A1ron_r%C3%A9z%C3%A1gy%C3%BAja)

Honlap: <http://www.federatio.org/hmoi.html>

Facebook: Hágai Magyar Óvoda és Iskola --Üdvözlettel, Csanády Ágnes

HELYSZÍN: Buurthuis
Lindenkwadrant (művelődési központ)
2e Braamstraat 6, 2563 HJ Hága / Den Haag
A (Verlengde) 2e Braamstraat a nagy, kéttornyú templom (Heilige Familiekerk) mögötti kis utca. A bejárat csak a Goudenregenstraat, Kamperfoeliestraat felől közelíthető meg. A parkolás ingyenes.

Az elmúlt évtizedek egyik botránkozató buktatója az volt, hogy a vianeni Lelkigondozói Alapítvány vezetőisége nem tartotta be a szabályzatuk előírásait, évi közgyűléseket, ráadásul rájátszottak arra, hogy a lelkési fizetéseket folyósító holland egyházak nem gyakoroltak felügyeletet!!! Vagy ha igen, akkor titokban, a magyar hívek tudta nélkül. És még egy presbitériumra se futotta. Ezen kárnak nincs gazdája, de kárhozatos következménye lett, minden tönkrement. A kulcsárok nem vállalták a nyilvános beszámolást – sem a múltban, sem a jelenlegi vegetáló helyzetben. A bejártság folyamatos, még akkor is, ha egy-egy levélben feltüntetnek egy Vianeni Magyar Otthon féle címet és annak bankszámláját. E helyről is kérjük, hogy mindazok, akiket érint, respektálják a Weener-Marang család ajándékát a hollandiai magyarság lelki javára és a hollandiai magyarság művelődésének a szolgálatára. Szólasmondás szerint ő most forog a sírjában!

Mai napig nincsen magyar katolikus vagy református tulajdon Hollandiában. Illetve létezik egy olyan füvesfás terület amely jelenleg Vianenben kihasználatlanul gazsodik, és ahol egy gereblyézést követően szabadteri istentiszteletet tarthatnánk. Ott ásítozik az amfiteátrum, amely kimondottan cserkészetre alkalmas hely lenne. Két évvel ezelőtt, 2023. március 4-én még reménykedtünk, de a mediátort játszó személy mesterien ejtette át az addig jámborul hallgató hollandiai magyarságot. Még kimondani is nehéz, hogy a bíróságon orbánozással vádolták az igazukat és jussukat keresőket. Másképpen is lehetett volna szolgálni öntörvényű atyámfiai, akit pedig érdekel a megoldást békésen kereső hozzáállásunk, olvassa el a Zwollei Harangszó 2023 per 14. számának 17 és köv. oldalait, és az azt követő számokban is a Vianeni Krónika jegyzeteit. / Világhálón: <https://zwolleireformatus.nl/wp-content/uploads/2024/02/zwollei-harangszo-2023-per-14-zwolle-2023-14.pdf>

SZENTMISE. Tisztelt Olvasó!/Kedves Barátunk! Szeretettel meghívjuk :

Márc. 1. 17.00 óra Amszterdam Igeliturgia
Obrechtkerk

Márc. 2. 12.30 óra Hága Vasárnap Igeliturgia
Onbevlekt Hart van Mariakerk

Ápr. 5. 16.00 óra Eindhoven Molnár-Gál Béla diakónus
Igeliturgia Sint Joriskerk

Ápr. 6. 12.30 óra Hága Molnár-Gál Béla diakónus
Szentmise Onbevlekt Hart van Mariakerk

Ápr. 10. 19.00 óra Hága Havas István atya Lelkigyakorlat
Onbevlekt Hart van Mariakerk

Ápr. 11. 19.00 óra Havas István atya Hága Péntek Lelkigyakorlat
Onbevlekt Hart van Mariakerk

Ápr. 21. 12.30 óra Hága Havas István atya Húsvét 2. napja - Ünnepi nagymise
Onbevlekt Hart van Mariakerk

Május 3. 17.00 óra Amszterdam Utcai Róbert atya
Szentmise Obrechtkerk

Május 4. 12.30 óra Hága Utcai Róbert atya Szentmise
Onbevlekt Hart van Mariakerk

A mise után AGAPE-t, szeretetvendégséget tartunk, melyre az elemőzsiát magunk készítjük/viszszük. Kérjük, lehetőség szerint járuljon hozzá édes vagy sós süteményekkel a szeretetvendégséghez. Együttműködésüket előre is köszönjük!

Üdvözlettel: Tápai Katalin EKT alelnök
Korcsma István titkár

EGYHÁZ A VILÁGBAN

Új püspök, régi küldetés: Kolumbán Vilmos József átvette az Erdélyi Református Egyházkerület vezetését – Kolozsvár, 2025. február 1.

Új fejezet nyílt az Erdélyi Református Egyházkerület életében: szombaton ünnepélyes keretek között beiktatták Kolumbán Vilmos Józsefet püspöki tisztségébe a kolozsvári Farkas utcai református templomban. A történelmi jelentőségű eseményen, melyen a magyar

református egyház főméltóságai mellett magasrangú világi személyiségek, többek között **Sulyok Tamás** magyar államfő is részt vett, az erdélyi egyházi közösség összetartása, a hit ereje, a megújulás fontossága és az erős alap fontossága került a középpontba. A frissen felszentelt püspök beszédében hangsúlyozta: az egyház jövője Krisztus szilárd alapjain nyugszik, és ez az alap fogja az ő küldetését is meghatározni.

Az Erdélyi Református Egyházkerület új püspökének, a még decemberben megválasztott Kolumbán Vilmos Józsefnek az ünnepélyes beiktatása február 1-jén zajlott a kolozsvári Farkas utcai templomban, a ceremóniára a világ minden tájáról érkeztek egyházi előljárók.

Kolumbán Vilmos József püspök eskütétele

Fotó: Orbán Orsolya (Forrás: Krónikaonline.ro)

Nem csak az erdélyi magyarság életének fontos pillanata volt az esemény, hiszen Szerbiából, Írországból, a tengerentúlról is érkeztek hittestvérek az új püspököt köszönteni. A beiktató igehirdetés **Steinbach József** püspöknek, a Magyar Református Egyház zsinati elnökének volt a tisztsége.

Az előjáró egyetlen sorra építette prédikációját: „Csak oda küld az Úr áldást és életet mindenkor” (Zsoltárok 133:1-3), hangsúlyozva, hogy a tökéletes, áldott Isten minket, embereket is részesíteni akar az ő áldott tulajdonságaiban, ezért küldte el Jézust is, aki lehajolt hozzánk. Hozzátette, hogy ez az áldás, ezek az áldott tulajdonságok teljesíthetők ki a frissen felszentelt püspök életét és szolgálatát is. Arra is rámutatott, hogy az igében az oda szó azt a helyet jelöli, ahol a testvérek egyetértésben, egységben élnek, ahol közös a hitük.

A beiktató igehirdetés után Kolumbán Vilmos József letette püspöki esküjét. Az eskü szövegében vállalta, hogy az egyházi törvényeknek megfelelően vezeti az egyházkerületet, őrzi a református hit tisztaságát és gondoskodik a gyülekezetek lelki és szellemi jólétéről. Az új püspök mellett több egyházi vezető is esküt tett, köztük **Szegedi László Tamás** egyházkerületi lelkészi főjegyző és **Jakab István** generális direktor. Az eskütételt az áldás követte, a jelenlévő püspökök megáldották, útjára indították testvérüket. Kolumbán Vilmos József, immár felszentelt püspökként tartott

igehirdetésében megjelölte az utat, melyen haladni fog az elkövetkezőkben, hangsúlyozva, hogy az egyháznak meg kell őriznie a református hagyományokat, miközben alkalmazkodik a változó világ kihívásaihoz. Rávilágított arra, hogy a hit központi szerepet kell betöltsön az egyház életében, és hogy a valódi megújulás nem külső reformokkal, hanem a Krisztusba vetett hit elmélyítésével kezdődik. Rámutatott, hogy nem az egyház szervezetének megújítására kell koncentrálni, hanem mi magunk kell mindennap megújuljunk, mi kell magunkba nézzünk, önvizsgálatot tartsunk. Hozzátette, hogy a mindenkor ember mindig valamihez viszonyítva éli az életét, cselekszik, de a lényeg az, hogy mi az a valami, amihez viszonyul. Pál apostol a korinthusiakhoz szóló gondolataira alapozva is rámutatott, hogy a legfontosabb mindig az alap. Hiszen a kősziklán álló, szilárd alapú ház rendületlenül áll minden körülmények között.

Ez az alap pedig az Isten, a szentírás, a hit kell legyen – ez különösen fontos napjainkban, amikor különböző ideológiák, eszmék és érdekek csapnak össze körülöttünk. Kiemelte, hogy Krisztus először arra tanított bennünket, hogy ő a világ világossága, majd azt mondta, hogy mi, emberek vagyunk a világ világossága. Elmagyarázta, hogy ez tulajdonképpen iránymutatás, mely azt jelenti, hogy nekünk, keresztényeknek az a feladatunk, hogy a világosságot közvetítsük mindazoknak, akik sötétségben vannak. Korábban írtuk Kolumbán Vilmos József református püspök a Krónikának: nem mondhatunk le egyetlen erdélyi magyarról sem Kolumbán Vilmos József református püspök a Krónikának: nem mondhatunk le egyetlen erdélyi magyarról sem Meg kell erősíteni, tovább kell építeni a belső emberi közösségeket, olyan környezetet kívánunk megteremteni, ahol mindenki megtalálja a helyét – állapította meg a Krónikának Kolumbán Vilmos József, az Erdélyi Református Egyházkerület új püspöke. Beszédében kitért arra is, hogy az egyház nem csupán spirituális, hanem kulturális és társadalmi szerepet is betölt. Kiemelte a református oktatás és a közösségépítés fontosságát, utalva az egyházi iskolákra és az egyházi szociális intézményekre. A püspök visszatekintett az Erdélyi Református Egyházkerület több évszázados múltjára, amely a hit szilárd alapjain nyugodott. --- Megerősítette elköteleződését az egyház megtartó ereje mellett, hangsúlyozva, hogy a református közösségek fennmaradásának kulcsa az összetartás és a hitben való elmélyülés. „A református egyház nemcsak az ige hirdetője volt az elmúlt évszázadokban, hanem a kultúra és az oktatás őrzője is. Iskolákat építettünk, árvaházakat tartottunk fenn, segítettük a közösségeket. Ez a küldetésünk ma is” – fogalmazott. Az egyházi szertartást az ünnepi beszédek sora követte, amit elődje, Kató Béla szinte családias hangvétellű felszólalása indított. Kató kiemelte az egyházi közösségek megerősítésének fontosságát, és méltatta Kolumbán eddigi elhivatott munkáját. Hangsúlyozta a püspöki vizitációk fontosságát, hozzátéve, hogy a püspöknek nem csupán a lelkipásztorok

és gyülekezetek vezetőjeként kell helytállnia, hanem a magyar kultúra, művészet és közélet szereplőivel is kapcsolatot kell tartania. Azt üzenté utódjának, hogy szeresse az Urat és egész Erdély népét, minden egyéb pedig megoldódik, elrendeződik valahogy.

Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület emeritus püspöke jó tanácsokkal látta el utódját. Kató köszöntőjében kiemelte, hogy az egyházkerület ma viszonylagos stabilitásban működik, az új püspök legfőbb feladata az lesz, hogy a gyülekezeti életet tovább erősítse, és új híveket vonzzon be a közösségbe. Arra is rámutatott, hogy a püspöki tisztség nem hatalomról vagy kiváltságokról szól, hanem elkötelezett, áldozatos munkáról. Utódját humorral fűszerezett tanácsokkal is ellátta: „Ha úgy érzed, hogy túl sok a feladat, és már nem bírod tovább, menj el egy hónap szabadságra! Amikor hazatérsz, látni fogod, hogy nélküled is minden ment tovább” – mondta, illetve azt is hangsúlyozta, hogy bár a püspököt választják, azt tanácsolja, hogy Kolumbán már holnap kezdje el keresni az utódját, kijelölve az utat a jövő fele.

Farkas-utcai református templom déli oldala felőli metszet

Kató Béla után **Ambrus Attila**, az Erdélyi Református Egyházkerület ügyvezető főgondnoka szólalt fel, az igazság hirdetését emelve ki a püspök fő feladatáként. Az esemény egyik kulcs momentumaként **Sulyok Tamás**, Magyarország köztársasági elnöke szólalt fel, aki a beiktatás történelmi jelentőségét méltatta. A magyar államfő gondolatait Sion hegyének metaforája köré építette, mondván, hogy akik bíznak az útban, a jó pásztornak, oly' szilárdak, mint Sion hegye, nem inognak meg. Visky András Kitelepedés című regényére is utalva mutatott rá, hogy Erdélyben sokszor nem volt könnyű a lelkesek sorsa, hogy Erdély földje a kőkemény helytállás földje, Erdély lakosságát semmilyen csapás nem győzte le. Ehhez hitre, bizalomra és összetartásra is szükség volt, szükség van ma is. Ki-

fejtette, hogy a megmaradásban, helytállásban kulcs szerepe volt, van a református egyháznak és annak intézményeinek, az egyházi alapítású iskoláknak.

Sulyok Tamás köztársasági elnök szerint az Erdélyi Református Egyházkerület püspökének tevékenysége az egész magyar nemzetre kihat, az erdélyi magyarság jövője ugyanis az egész magyar nemzet számára sorsdöntő. Hangsúlyozta, hogy az erdélyi református közösség mindig is a magyar nemzeti identitás egyik alappillére volt. Kiemelte, hogy a püspök feladata nemcsak a hitéleti vezetés, hanem az egész közösség megtartása és megerősítése, különösen egy olyan korban, amikor a szekularizáció, a demográfiai változások és a kivándorlás veszélyeztetik a hagyományos egyházi közösségeket. Az államfő beszédében kifejezte reményét, hogy Kolumbán Vilmos József püspöksége alatt az erdélyi református egyház továbbra is a hit, a közösség és a magyarság egyik legfontosabb megtartó ereje marad. Hangsúlyozta, hogy az erdélyi magyarság jövője az egész nemzet számára sorsdöntő kérdés, hiszen Erdély történelmi és kulturális szempontból is meghatározó jelentőségű a magyar nemzet egésze számára. Az eseményen román egyházi vezetők és világi méltóságok egyaránt felszólaltak, így **Ciprian Vasile Olinici**, Románia vallásügyi államtitkára, aki hangsúlyozta, hogy a püspök a múlt, a hagyományok és a jelen közötti kapocs, és épp ezért fontos, hogy ne csak a hitkérdésekben lássa, hanem jelenünk realitásait, történéseit is értse. Ciprian Vasile Olinici, Románia vallásügyi államtitkára kiemelte az erdélyi református egyház szerepét a térség történelmében, fejlődése szempontjából, méltatta az anyanyelvhasználat, a könyvnyomtatás elterjesztésében, a tudományok terén betöltött szerepét. Felszólalt még **Andrei Andreicuț** ortodox érsek képviselőjében **Benedict Bistrițeanul** segédpüspök és **Claudiu-Lucian Pop**, a Kolozsvár-Szamosújvári Görögkatolikus Egyházmegye püspöke is, mind üdvözölve Kolumbánt 47. erdélyi püspökként. **Kelemen Hunor**, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke beszédében kiemelte, hogy az erdélyi református közösség új vezetőjének beiktatása nem csupán egy személyes mérföldkő, hanem a közösség hitének és összetartozásának ünnepe is. Az új püspök feladata nemcsak a múlt értékeinek megőrzése, hanem a jövő építése is egy olyan világban, amelyben a digitalizáció, a globalizáció és a hagyományos értékek megkérdőjelezése komoly kihívások elé állítja az egyházat és a társadalmat. Leszögezte, hogy fontos megtalálni az utat a fiatalok felé, hiszen a magyarság megmaradását jelentik. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök szerint az új református püspök szolgálata kihívásokkal teli időszakban kezdődik.

Az RMDSZ-elnök szerint a gyors változások és a bizonytalanság miatt egyre nehezebb irányt mutató vezetőket találni, ezért különösen fontos, hogy a közösség megtartsa gyökereit, miközben alkalmazkodik a modern világ kihívásaihoz. Hangsúlyozta: az erdélyi magyarság megmaradása nemcsak túlélést jelent, hanem azt is, hogy képesek újraépíteni és formálni

saját jövőjüket. Végezetül megerősítette, hogy a romániai magyar politikai képviselet partnere lesz ebben a munkában, támogatva az egyház és a közösség célkitűzéseit. **Nagy János**, Magyarország Miniszterelnöki Irodáját vezető államtitkár az erdélyi református püspök beiktatásán tartott beszédében az identitás és a megmaradás fontosságát hangsúlyozta. Beszédében idézte Csiha Kálmán püspök gondolatait, miszerint mindig tudnunk kell, kik vagyunk és miért vagyunk. Rámutatott, hogy az erdélyi református közösség ötszáz éve folyamatosan választ ad ezekre a kérdésekre, és hitvallásával, kultúrájával, valamint oktatási és egyházi intézményeivel erősíti a magyarságot. Kiemelte, hogy Magyarország támogatása révén az elmúlt években számos egyházi és közösségi beruházás valósult meg Erdélyben, biztosítva a magyar nyelvű oktatás és vallásgyakorlás jövőjét. Hangsúlyozta, hogy a református közösségnek ma is feladata a hit és az értékek megőrzése egy olyan világban, amelyben az identitás kérdései éles viták tárgyát képezik. Az államtitkár úgy vélte, hogy minden Erdélybe küldött támogatás a teljes magyarság javára válik egy olyan időben, amikor örült eszmék terjednek a világban, a genderideológia és a migráció fenyeget. Zárásként Isten áldását kérte az új püspök munkájára, és megerősítette, hogy Magyarország továbbra is támogatni fogja az erdélyi református egyház és a magyar közösség megmaradását. Más felekezetek vezetői szintén köszöntötték az új püspököt, így: **Kerekes László** segédpüspök a Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség képviselőjében, **Adorjáni Dezső Zoltán**, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke az erdélyi magyar protestáns egyházak képviselőjében, valamint **Reinhard Guib**, a Romániai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház püspöke. Az eseményre számos külföldi előljáró is ellátogatott, beszédet mondott: **Dietmar Arends**, Németország Lippei Tartományi Egyházának moderátora, **David Bruce**, az Ír Presbiteriánus Egyház volt moderátora, **Haroutione Selimian**, a Szíriai Örmény Protestáns Gyülekezetek Szövetségének elnöke. Az eseményt a frissen beiktatott Kolumbán Vilmos József beszéde zárta, melyben hangsúlyozta, hogy a püspökség nem egyetlen emberről szól, hanem az egész erdélyi református közösségről, amelynek jövője közös felelősség. Rámutatott, hogy az egyház egysége kulcsfontosságú, hiszen a közösen megélt események hatással vannak a jövőre is. Kiemelte, hogy püspöki feladata túlmutat a hivatalos döntéshozatalon és a hitvalláson is: az evangélium hirdetése és a közösség építése áll küldetésének középpontjában. Hangsúlyozta, hogy az erdélyi reformátusok nemcsak saját szűkebb közösségükben, hanem az egész Kárpát-medencében összekapcsolódnak, ezért az egység megőrzése mindenki közös feladata. Zárásként kifejezte elkötelezettségét az együttműködés mellett, amelyben mindazokkal kíván összefogni, akik az egyház és a hit szolgálatában állnak.

Sulyok Tamás köztársasági elnök szerint az Erdélyi Református Egyházkerület püspökének tevékenysége az egész magyar nemzetre kihat /Fotó: M. Postma-Gosker/

Osztozhatunk örömeinken és gondjainkon a református egységnapon, Debrecenben

Úrvacsorás istentiszteleten fejezhetik ki összetartozásukat a világ számos pontjáról érkező magyar reformátusok Debrecenben 2025. május 24-én. Az egység napját 2009 óta évről évre megünneplik a gyülekezetek, 2014 és 2019 után idén pedig ismét nagyszabású találkozót rendeznek a cívisvárosban, amelyre a Kárpát-medence országában élők mellett tengerentúli szórványközösségek is érkeznek.

A Kárpát-medencei magyar református részegyházak alkotmányjogi egységét 2009. május 22-én mondták ki a debreceni nagytemplomban. Erre emlékezve minden évben a május 22-éhez legközelebb eső vasárnap a magyar református egység napja. Idén lesz a harmadik alkalom, amikor az adott hétvége szombatján nagyszabású programot szervez a Tiszántúli Református Egyházkerület (TTRE), ezzel kiterjesztve a gyülekezeti, egyházmegyei szintű eseményeket egy egész napos, minden magyar reformátust megszólító rendezvénné.

Steinbach József dunántúli püspök, a Zsinat lelkészi elnöke középen.- Bal sarokban Beszterczey András szervező lelkipásztor. Jobb felől az esemény házigazdája a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, dr. Fekete Károly püspök
Fotó: TTRE

A 2025. május 24-én esedékes egységnap részleteiről 2025. február 27-én tartottak sajtótájékoztatót a TTRE Püspöki Hivatalában. Steinbach József, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának elnöke elmondta, hogy a tizenhat évvel ezelőtti ünnep jelentősége sokkal több volt, mint jogi formalitás, hiszen azt a hitbeli és lelki közösséget fejezte ki, amit látszólag a trianoni döntés szétszabdalt, de valójában soha nem szűnt meg. Felhívta a figyelmet arra, hogy az eredetileg a Kárpát-medence országaira épülő Magyar Református Egyház az utóbbi évtizedben folyamatosan bővült a nyugat-európai diaszpórával és a tengerentúli – Egyesült Államokban és Kanadában – működő egyháztestekkel. Ebben az évben pedig újabb alkotmánymódosításra van szükség, hiszen a négy ausztráliai magyar református egyházkerület által alkotott szervezettel bővül a közösség. Erről az egységnapot megelőző ülésén határoz majd a Magyar Református Egyház Közös Zsinata.

– Egy sok tekintetben megosztott világban mi, magyar reformátusok a Kárpát-medencében és világszerte osztozhatunk egymás örömeiben, gondjaiban, egymást erősíthetjük, bátoríthatjuk. Ez az egységnap újból megmutatja azt, hogy a Magyarországi Református Egyház minden nehézség ellenére erre törekszik. A gyülekezeteink itt lesznek, az intézményeink itt lesznek, a Kárpát-medencei testvérek pedig nagyon várják ennek a belső egységnek a kifejezését, hiszen

ők egyfajta fundamentumként számítanak ránk, anyaországiakra. Miközben kinyilvánítjuk ezt a belső egységet, magunkban bűnbánatot tartva és a szabadító Jézus Krisztus kegyelmébe kapaszkodva kérjük azt, hogy építhessük Isten országát, hiszen nagyon komoly feladatot, szolgálatot, felelősséget bízott ránk az Úr az anyaországban, a Kárpát-medencében és szerte a világon – fogalmazott Steinbach József.

Az esemény házigazdája a Tiszántúli Református Egyházkerület. Fekete Károly püspök azt emelte ki, hogy Debrecen az egyháztörténelmi tapasztalatok alapján integrációs erővel bír, hiszen 1567-ben Méliusz Juhász Péter vezetésével itt ült össze az a zsinat, amely elfogadta a második helvét hitvallást – mindössze egy évvel azután, hogy ezt 1566-ban Zürichben megalkották – ezzel betagozva hazánkat az európai reformáció fősodrába. A következő fontos eseményre 1881-ben került sor, amikor szintén Debrecenben jött létre a négy anyaországi egyházkerület és Erdély csatlakozásával az az országos egyház, amelyiknek az örökösei vagyunk. Ebbe a sorba illeszkedett a 2009-es alkotmányozó zsinat, amely újabb rendkívüli jelentőségű esemény volt a magyar reformátusság történelmében.

– Ezek a döntések mindhárom esetben a hitbeli egységet jelentették, ragaszkodást a Szentíráshoz és a hitvallásainkhoz. Az egység mércéje nem a püspökök közössége, még csak nem is az egyházmegyék közössége, hanem a Krisztushoz való kötődésünk. Ha ebben hűségesek vagyunk, és tényleg Krisztus felé tartunk, akkor egymáshoz is tudunk közeledni – hangsúlyozta Fekete Károly, kiemelve azt, hogy az elmúlt tizenhat évben testvérgyülekezeti kapcsolatok, intézményi együttműködések, valamint az oktatás területén új megoldások, stratégiák születtek, míg a Magyar Református Szeretetszolgálat révén a határon túli területek szociális támogatása is hatékonyan valósítható meg.

– Azt gondolom, hogy ez a háló, amely kialakult, éppolyan sérülékeny, mint bármely világi szervezet egységtörekvése, de ezt a hálót sok szál tartja, és hogyha el is szakad belőle néhány, azért még sok van, amelyik ezt meg tudja tartani. Ezért nagyon fontos, hogy 2025. május 24-én fonogassuk, erősítsük, vastagítsuk azokat a szálakat, amelyek összekötnek bennünket – zárta gondolatait a tiszántúli püspök.

Beszterczey András szervező lelkipásztor azt emelte ki, hogy az egység nem egyformaságot, hanem összhangot jelent, ennek szellemében alakították a programtervet is. Szándéka szerint a különböző generációkat megszólító kulturális események, a műfaji sokszínűség alkotnak majd harmóniát.

– Számomra a nagytemplom, mint tyúkanyó a csibéit, úgy gyűjti össze a reformátusokat itt, Debrecen főterén. Ezt az épületet ismerik és szeretik mind a debreceniek, mind a máshonnan érkező reformátusok, és így akarunk összegyűlni a tyúkanyó körül, amely ebben a hasonlatban számomra a mindenható Urunkat jelképezi – tette hozzá a Debrecen-Nagytemplomi Re-

formátus Egyházközség lelkésze.

Beszterczey András a programok ismertetésével folytatta. Kiemelte, hogy az alkalom középpontjában a 14 órakor kezdődő istentisztelet áll, amelynek a végén közös úrvacsorával fejezik ki lelki egységüket a jelenlévők.

– Ez az, ami mindenkit felemel. Ez az az alkalom, ami mindannyiunk számára érezhetővé, kézzelfoghatóvá, ízlelhetővé teszi az egységet egymással és Krisztussal, és a visszajelzések alapján ezt az alkalmat várják a legtöbben – fogalmazott a lelkipásztor.

Fotó: TTRE

Az istentiszteletet megelőzően, párhuzamosan több helyszínen kiegészítő rendezvények zajlanak majd. Már reggel 9 órakor elkezdődik az eseménysorozat a nagytemplom mögötti Emlékkertben, ahol a délután az Úr asztalán elhelyezett kenyeret közösen dagasztják és sütik majd meg az anyaországi és határon túli egyházkerületek képviselői a Debreceni Szakképzési Centrum diákjainak a közreműködésével. Ugyanezen a helyszínen a nap nagy részében a gyermekeket várják a Vojtina Bábszínház művészei. Szintén a délelőtti folyamán a főtéren felállított nagyszínpadon koncertek, bemutatók kapnak helyet, fellép mások mellett Szabó Balázs Bandája is. A nagytemplomban a Tiszántúli Református Egyházkerület Nőszövetségének kibővített közgyűlését tartják meg, a kistemplomban kórustalálkozón vehetnek részt a Kárpát-medence számos pontjáról érkező együttesek, a Debreceni Református Kollégiumban a Kollégiumi Baráti Kör tartja közgyűlését, a Déri tér pedig az ifjúsági színpad helyszíne lesz, ahol kifejezetten nekik szánt programokkal, beszélgetésekkel, imasétával, koncertekkel és különböző műsorokkal várja a fiatalokat a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatalának Ifjúsági Osztálya. A Piac utca sétálóövezeti részén a Lehetőségek Piacá várja majd a Debrecenbe látogatókat, ahol az ideiglenesen felállított standoknál bemutatkoznak a többi között az egyes részegyházak, a szolgálati ágak, oktatási intézmények, valamint a „református ízek”.

Fotó: TTRE

A református egységnapra várhatóan öt-tíz ezer fő érkezik majd az anyaországból, Kárpátaljáról, a Partiumból, Erdélyből, a Délvidékről, a Felvidékről, Horvátországból, valamint Nyugat-Európából, az Egyesült Államokból, Kanadából és Ausztráliából.

Horváth Zoltán 2025. február 27.

Forrás: reformatus.hu

Üldözött keresztyének

Az Open Doors segélyszervezet kimutatása szerint 2025 januárjában több mint 380 millió keresztyént üldöztek a Jézus Krisztusban való hitért.

A következő tíz országban tudunk égbekiáltó diszkriminációról és véres pusztításról: Észak-Korea, Szomália, Jemen, Libia, Szudán, Eritrea, Nigéria, Pakisztán, Irán és Afganisztán. Számos helyen – Közép Ázsiában, Dél Szahara övezetében vagy Algériában, az egyház eltűnt a nyilvános térből és a mártírsorsot vállaló hívek az úgynevezett "földalatti egyház" működésének az ismérvei szerint tesznek bizonyosságot az apostoli hitvallásra tett eskürről. A keresztyénektől megvonják a vallásszabadságot, vandalizmusra bujtják fel a hőzöngőket.

Kína és India területén a törvényhozás eszközeivel keresnek okot vagy hoznak határozatokat a másképpen gondolkozó személyek, illetve népcsoportok átnevelésére. Az istenes életvitel és a vallásszabadság nagy ajándék, imádkozunk az üldözött keresztyén testvéreinkért. **Auteur: Wimco Ester/ Open Doors**

Beeld: Open Doors

Forrás: christelijknieuws.nl

De staatssecretaris Tristan Azbej voor Hulp aan Vervolgde Christenen: Hongarije kan als christelik land niet wegkijken."

Leendert de Bruin mélyenszántó interjút készített az üldözött keresztyénség ügyét felkaroló magyar államtitkárral. /**Reformatorisch Dagblad, 2025 március 12, p.7/** Egy Ninivéhez közeli faluban -Tel Askuf - két

millió dollár értékben építettek házakat a káld katolikus hívek számára, ahova 900 család költözött vissza az elűzött 1300 családból. Azóta a helység neve: Tel Askuf Bint al-Majar, azaz Tel Askuf, Magyarország leánya. Tristan Azbej nyolc éve vezeti ezt a magyar kormány által létrehozott, csendesesen és hatékonyan működő szolgálatot. Imádkozunk azért, hogy más országok is merjék felvállalni a hitükért üldözöttek védelmét.

Újságcikk az 1961-ben született

Szabó Zsolt hágai lakóhelyéről

Államtitkár úr egykori hágai lakóhelyéről és az 1956-ban menekült magyarok befogadásáról közölt cikket Willem Bouwman a Nederlands Dagblad 2025. február 25-i számában. Megörökíti a Nieuw Oosteinde 51 száma alatti /Voorburg/ tánciskola szolgálatát. „Isten hozott benneteket Hollandiába!” mondta imádságos lélekkel Juliánna kiráynő 1956 november 15-én a menekült magyarok érkezésekor. Négyszázötven vadonatúj lakásról és még ezerféle figyelmességről gondoskodtak a mi jóra való holland testvéreink. / Saját megjegyzésünk: fontos fogodsz, hogy az aréna iszapbirkózásos kavargásában a magyar név ma ismét szép kezd lenni Hollandiában. Kezdenek rájönni, hogy többé nem kötelező műfaj a keresztyén politikusok kiszorítása a média fősodrából! A háborúpártiak Európa-szerte győzelmet áhítoznak, a keresztyén etikai mérlegeléseket elhallgatják, miközben milliók estek és esnek áldozatul. Figyelem: sajnos a túlélők is sérültek! A háborús csörtetők pedig elhallgatták a kálvini tanítás nyilvános mérlegelését, hogy mikor és meddig van joga az emberiségnek szenvedni! Feltűnő, hogy a háborúpártiak úgy jó két hete ismét mosolygósan beszélnek a világbéke elérhetőségéről.../ Testvéreink, sok a gond a világon, legyünk részesei a Krisztus békéjének!

Kárpátalja a békét várja 2025-től

Három év rengeteg idő, pláne, ha háborús szorongással telik. Az áramszünetek, a légiriadók és az állandó félelem sokakat megvisel Kárpátalján is. A maroknyi magyarság azt várja 2025-től, hogy végre eljőjön a béke, és soha többé ne kelljen félni: <https://www.youtube.com/watch?v=6hWyT1aup3Q>

Remény és reménytelenség Kárpátalján: tízezzrel tartózkodnak ukrán menekültek a „béke szigetén” - Fotó: Kiss Olivér

VIDD A GYEREKEIDET A TEMPLOMBA!!!

Még ha földön is másznak, játszanak, vagy cumiznak, hogy nyugodtak maradjanak.

Még akkor is, ha az egész időt a templom hátsó részében töltöd, oldalról oldalra hintázva és tartva őket.

Még akkor is, ha a gyermeked egy igazi turbina, vagy egy kis hurrikán.

Vidd őket szentmisére: hadd lássák, ahogy imádsz, hadd lássák, ahogy imádkozol, és mindenekelőtt hadd lássák, ahogy Isten dicséreteit énekled.

Hadd lássák, ahogy a paphoz mész az Eucharisztiaért, valószínűleg követni fognak és utánozni fognak... Ha nem látják, hogy ezeket csinálod, és nem tanulnak tőled, kitől tanulják meg?

Ha nem hozod el őket, a világ megtanítja nekik, hogy ez nem elsőbbség, hanem egy lehetőség a sok közül.

A világ elrángatja őket Istentől. Összezavarja, félreinformálja, hogy elég "jó" lenni, és milyen jóságról beszél a világ? De legyenek biztosak benne, hogy a világ nem tanítja meg nekik, hogy ki Jézus számukra, hogy él az Igében és az élet kenyerében.

EZ VALAMI, AMIRE CSAK TE TANÍTHATOD ŐKET, EZÉRT VIDD A GYEREKEIDET A TEMPLOMBA!!!

Egyházközségünk facebook oldalára töltötte fel valaki márciusban, itt osztjuk meg bátorításul

Magyarország csángóföldi befolyásának „aggasztó” növekedése

Erről beszélt a szélsőjobboldali Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) a román parlamentben. Robert Alecu egy parlamenti felszólalásban rohant ki a csángóföldi, Bákó megyei magyar támogatási program ellen, amelyet „Magyarország befolyása aggasztó növekedésének” nevezett a megyében gazdasági, kulturális, oktatási és vallási szempontból. A szélsőséges politikus a Kós Károly-tervet tette felelőssé mindezt. „Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy az RMDSZ, amely a magyarországi Fidesz párt erdélyi fiókszervezete, a történetében először alprefektusi tisztséget kapott Bákó megyében. Ez nem pusztán véletlen, hanem része egy jól kidolgozott, Kós Károly nevű tervnek, amelynek célja a Budapest által a sértő csángó kifejezéssel illetett térség római katolikusainak elmagyarosítása” – fogalmazott Robert Alecu a közleménye szerint. Ezzel Gál Emília utalt, akit februárban iktattak be hivatalába.

A képviselő szerint ez a terv, amelyet Románia 16 Kárpátokon belüli megyéjében, valamint Bákóban hajtanak végre, „durván sérti a román törvényeket, valamint a kétoldalú és az európai jogi keretet az államok közötti kapcsolatok terén”. Magyarország első

látásra ártalmatlannak tűnő lépései valójában az

identitás szétzúzásának finom formái, amelyek célja egy olyan különálló identitás megteremtése, amely már nincs összhangban román értékeinkkel és hagyományainkkal” – tette hozzá. Robert Alecu bírálta a román hatóságok reakciójának hiányát az általa „felforgató akcióknak” nevezett támogatások kapcsán.

„Elfogadhatatlan, hogy egy idegen állam ilyen mélyen beavatkozik Románia belügyeibe anélkül, hogy hatásainak határozottan lépjenek. Miért nem idézték be magyarázatért a magyar nagykövetet? Miért nincs tiltakozó jegyzék vagy hivatalos nyilatkozat a román kormány részéről, amely elítélné ezeket az akciókat?” – kérdezte a képviselő. Nem hagyhatjuk, hogy ez így folytatódjon. A kormányhoz és a külügyminisztériumhoz fordultam, és kértem, hogy hivatalos nyilatkozatban fejezzék ki rosszallásukat a Kós Károly-terv ellen, amelyet hazánk beleegyezése nélkül hajtanak végre román területen, és azonnal függeszték fel azokat a programokat, amelyekkel Budapest idegen etnikai identitást népszerűsít a bákói római katolikusok körében” – mondta a szélsőjobboldali Robert Alecu.

Mint arról beszámoltunk, korábban a román kormány barátságtalanul viszonyult az erdélyi magyar közösség identitásának megőrzését és gazdasági támogatását célzó programhoz. Románia budapesti nagykövete egy kereskedelmi kamarai rendezvényen 2019-ben úgy fogalmazott, a román kormány nem

egyezett bele abba, hogy Magyarország gazdákat támogasson Erdélyben. A román külügy jelezte: a Székelyföldön és Belső-Erdélyben is futó gazdaságfejlesztési program partiumi kiterjesztéséhez kétoldalú megállapodást tart szükségesnek, román hatóságok részvételével. A román kormány és Klaus Iohannis akkori államfő is alaptalanul azt a vádat fogalmazta meg, hogy a program etnikai diszkriminációt valósít meg, állítása szerint ugyanis csak magyarok részesülhetnek támogatásban.

Magyar Levente, a magyar külgazdasági és külügyminisztérium parlamenti államtitkára 2023 októberében a Krónikának úgy nyilatkozott: maximálisan teljesültek a magyar gazdaságfejlesztési támogatásokkal kapcsolatban Románia által a budapesti kormánnyal szemben támasztott elvárások. Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszter tavaly májusban arról beszélt: szoros egyeztetésben vannak, hogy a program jövője hogyan nézzen ki.

A Kós Károly-terv

„A romániai magyarság szülőföldön maradásának és egzisztenciális biztonságának egyik legfontosabb feltétele a fenntartható gazdasági fejlődés és munkahelyteremtés hosszútávra szóló alapjainak létrehozása. Ehhez azonban szükség van olyan átfogó,

gazdasági-társadalmi elemzésre, amely alulról építkezve, szakmai alapokon mérlegeli az egyes területek gazdasági potenciálját. Ezt felismervén született meg 2016 évben a Kós Károly-terv elnevezésű gazdaságfejlesztési stratégia, amely Románia különböző régióira fogalmaz meg fejlesztési prioritásokat” – olvasható a terv programjait lebonyolító Pro Economica Alapítvány honlapján. A stratégia kidolgozói és Magyarország Kormánya egyöntetűen azt tűzték ki célul, hogy úgynevezett pilot programként induljon el egy erdélyi gazdaságfejlesztési támogatási rendszer, majd térségeként a helyi igényeket figyelembe véve elérhetőek legyenek a különböző támogatások. „Ennek a támogatási rendszernek a működtetésére és a későbbi programok lebonyolítására hoztuk létre a Pro Economica Alapítványt, melynek legfőbb célja, hogy tudományos és műszaki kutatásokra alapozva javítson a romániai családok életszínvonalán, a gazdasági, társadalmi,

kulturális és vallási életfeltételek fejlesztésével; valamint pénzügyi és morális támogatást nyújtson, az Alapítvány által meghatározott pályázati kritériumoknak megfelelő családok részére” – áll az ismertetésben.

MÁRCIUS 30: AMSZTERDAMI MAGYAR KÓRUS 10. JUBILEUMI KONCERTJE

Holzhausen idén is vár! – Holzhausen idén is vár! – Holzhausen idén is vár!

A nyugat-európai magyar konferenciáink sora idén

is a németországi Holzhausenben (Siegen közelében) **kezdődik.**

A Presbiteri Konferenciára – ápr. 11- 13. között - különösen a presbiteriumok tagjait és a diakónusokat hívjuk és várjuk!

A meghívott előadó, Sohajda Levente magyarországi lelkipásztor (Göncruszka), a gyülekezet-építés és a gyülekezeti élet, főbb vonásairól fog beszélni „Orando et laborando” címmel.

A résztvevők támogatásban részesülnek, így a teljes időre és teljes ellátással a díj 125 euró (két-ágyas szobában fejenként) és 150.- euró az egy-ágyas szobában. Lehetőleg szervezzünk csoportos utazást. Jelentkezési lap és a program megtalálható a következő honlapon: www.credo-hu-we.org

Az Ifjúsági Konferencia (EMEIK) ugyanott, idén is a Presbiteri Konferenciához kapcsolódik. Kezdődik már szombaton - ápr. 12.-én – este és nagypéntek reggeléig tart. Ennek külön értéke az, hogy a gyerekekkel és az ifjú-korúakkal külön foglalkozás is lesz és számukra kedvező árat is kaptunk a háztól.

Gyülekezetünk is támogatja anyagilag a fiatal résztvevőket. Az EMEIK idei témája: „Imával nyert csaták”.

E konferencia teljes programja és további tudnivalók olvashatók ezen a honlapon: <http://church.lutheran.hu/emeik>

Jelentkezni az Ifjúsági Konferenciára és a Presbiteri Konferenciára márc. 12.-ig kell. További tájékoztatás a lelkipásztoroknál, különösen Van Bolhuis Szabó Emőke lelkipásztor testvérünknel. ++++++*
**+++++

Szomorúan sóhajt szívünk... FÁJDALMAS HÍR MÜNCHENBŐL!!!!----- Hogyan történhetett meg?

A „Reformiert Süd” híranyagából, 2025. március 5, 3. oldal: **Kirchengemeinde aufgelöst - a Magyar nyelvű Református Gyülekezet, un. München III. Feloszlata.**

A hírt továbbító testvérünk megjegyzése: A cikkben néhány valótlan állítás van. E gyülekezet létrejötté már 1928-ban is van utalás, aztán a 30-as években.

1945 után egész Bajorországra kiterjedő szolgálata volt. A cikk szerzője csak a bajor református egyházba való felvételével indít néhai Lázár Csaba ref. lelkész idejéből.

Ha nem lettünk volna már előtte jelentős gyülekezet, nem vettek volna fel minket zsinati joggal. Lenne még sok elmondandó..... **Szomorúan sóhajt szívünk..**

MINISZTERELNÖK

Tisztelt Honfitársaim!

„Rendezzettek ünnepeket, méltókat e nagy naphoz!” Így szólt a felhívás a szabadság népéhez a forradalom első évfordulóján. A felszólításból pedig szívekbe írt parancs lett mindenütt, ahol magyarok élnek. Bárhogy forduljon tehát a sors kereke, ez a nap 177 éve ösztökél bennünket arra, hogy legszebb reményeinket is magunkra öltjük ünnepi viseletünkkel és kokárdánkkal együtt.

Így idézzük fel ma is azt a páratlan tisztaságú pillanatot, amely különleges helyet foglal el a világtörténelem dicsőséges forradalmainak sorában. Emlékezünk hőseire, a márciusi ifjakra, akik úgy győztek az elnyomás felett, hogy a felforgatás helyett a rendet, a háború helyett a békét, a halál helyett az életet tűzték zászlajukra. Hitték: a világ célja a boldogság, ehhez pedig a legfőbb eszköz a szabadság. Ezt hagyták zsinórmértékül ránk is. Mi, magyarok ezért 2025-ben sem kívánunk mást, minthogy teljes életet élhessünk: szabadon, korlátozás nélkül használhassuk anyanyelvünket, jelképeinket, és békében ünnepelhessük nemzeti örökségünket, amely Európa legjelentősebb kultúrnépei közé emel bennünket.

Ma örömmel mondhatjuk el, hogy a magyar szabadság ügyének erős, kiállásra kész barátai is vannak, ugyanakkor azt is tudjuk: nemzeti érdekeink megvédése a mi feladatunk. Közösén kell fellépnünk azokkal az erőkkel szemben, amelyek a magyar nemzetrészek jogainak csorbítására törnek, és együtt kell gátat vetnünk minden olyan örült tervnek, amely háborúba taszíthatja Európát.

Éljen a magyar szabadság, éljen a haza!

Budapest, 2025. március 15.

Tisztelettel,

Orbán Viktor

Bércre hágó, völgybe szálló nemzeti imádság

A magyar himnusz keletkezése és megzenésítése

Bércre hágó, völgybe szálló nemzeti imádság

ISTENTISZTELET ÉS ELŐADÁS --- MÁRCIUS 16-ÁN

**MÁRCIUS 15. - NEMZETI ÜNNEPÜNK HOL-
LANDIÁBAN**

Esemény időpontja: március 16 (vasárnap)

Helyszín: Heilige Familiekerk

Kamperfoelieplein 29, 2563 HX Hága

Előadók: Dr. Petrányi-Szőör Anna, Hímezz Magyarra Alapítvány, elnök

Ráth Viktória, Kultúrtörténet Polgári Alapítvány, elnök

15 órától: Református Istentisztelet

16 órától: Szeretetvendégység

16.30 órától: Megemlékezés, Előadás

Kölcsey Ferenc és a Reformkor nagyjainak szellemi küldetése mutatkozik meg az 1823. január 22-én le-
tisztázott nemzeti imádság képfestői romantikájában,
amelyet Erkel Ferenc pozsonyi harangzúgással kontú-
rozó megzenésítése tesz szakrálissá.

A Hímezz Magyarra Alapítvány kuratóriumi tagjai-
nak ötlete, hogy a 200 éves matyó motívumok öleljék
körbe a Magyar Himnusz szövegét, ezzel hangsúlyoz-

va a nemzeti és népkultúra szinergiáját. A magyarság
számára Erkel megzenésítése: evidencia, ugyanakkor
kultúrtörténeti érdekesség a „Hymnus-pályázat 1844”,
azaz a nemzeti imádságunk komponálásának legen-
dája.

Várunk szeretettel nemzeti ünnepünk méltó meg-
ünneplésére.

Petőfi Sándor: A szabadsághoz

Oh szabadság, hadd nézzünk szemedbe!

Oly sokáig vártunk rád epedve,
Annyi éjen által, mint kísértet,
Bolygott lelkünk a világban érted.

Kerestünk mi égen-földön téged
Egyetlenegy igaz istenséget,
Te vagy örök, a többi mind bálvány,
Mely leroskad, egy ideig állván.

S mégis mégis számkivetve voltál,
Mint a gyilkos Kain bujdokoltál,
Szent nevedet bitóra szögezték,
Érkezésedet hóhérok lesték.

Megszűnt végre hosszú bujdosásod,
Sírba esett, ki neked sírt ásott,
Bevezettünk, s uralkodás végett
Elfoglaltad a királyi széket.

Te vagy a mi törvényes királyunk,
Trónusodnál ünnepeve állunk,
Körülöttesd miljom s miljom fáklya,
Meggyúlt szíveink lobogó lángja.

Oh tekints ránk, fönséges szabadság!
Vess reánk egy éltető pillantást,
Hogy erőnk, mely fogy az örömláztól,
Szaporodjék szemed sugaratól.

De, szabadság, mért halvány az orcád?
Szenvedésid emléke szállt hozzád?
Vagy nem tettünk még eleget érted?
Koronádat a jövőtől félted?

Ne félj semmit, megvédünk... csak egy szót,
Csak emeld föl, csak mozdítsd meg zászlód,
S lesz sereged ezer és ezernyi,
Kész meghalni vagy diadalt nyerni!

S ha elesnénk egy szálíg mindnyájan,
Feljövünk a sírbul éjfél tájban,
S győztes ellenségednek megint kell
Küzdeni... kísértő lelkeinkkel!

(Pest, 1848. március 27-e előtt.)

Magyarország hágai nagykövete
Horogszegi Szilágyi-Landeck Dániel úr
szeretettel meghívja Önt a

Március 15-i nemzeti ünnepi megemlékezésre és az azt követő fogadásra

A megemlékezésen fellép a Hágai Magyar Kórus

Időpont: 2025. március 14, péntek, 16:00 - 18:00 óra között

Helyszín: Heilige Familiekerk, Kamperfoelieplein 29, Hága

Kapunyitás: 15:30 órakor

A rendezvény látogatása ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Részvételi szándékát kérjük jelezze március 10-ig az
event.hga@mfa.gov.hu email címen.

Erdélyi alkotók is részesültek magyar állami kitüntetésben a nemzeti ünnep alkalmából

Erdélyben élő vagy erdélyi származású alkotók is részesültek állami kitüntetésekben és művészeti díjakban a nemzeti ünnep alkalmából. Hankó Balázs kulturális és innovációs miniszter, Varga-Bajusz Veronika felsőoktatásért, szak- és felnőttképzésért, fiatalokért felelős államtitkárral és Závogyán Magdolna kultúráért felelős államtitkárral állami elismeréseket adott át március 15. alkalmából a Pesti Vigadóban csütörtökön – írta az MTI. A minisztérium Facebook-oldalán élőben közvetítették a díjátadó ünnepséget. Magyarország Érdemes Művésze díjban részesült a kolozsvári születésű Szilágyi Enikő aki Jászai Mari-díjas színművész, a Budapesti Operettszínház előadóművésze, a Színház- és Filmművészeti Egyetem tanára. A magyar irodalom területén nyújtott kiemelkedő teljesítménye elismeréseként Magyarország Babérkoszorúja díjban részesült a marosvásárhelyi születésű Nagy Koppány Zsolt József Attila-díjas író, műfordító, a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagja, a Kárpát-medencei Tehetséggondozó Nonprofit Kft. könyvkiadójának vezető szerkesztője. Kiemelkedő irodalmi - költői,

íródalomtörténész - tevékenysége elismeréseként József Attila-díjban részesült Egyed Emese kolozsvári irodalomtörténész, költő, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem tanára. Kiemelkedő történeti

irodalmi tevékenysége elismeréseként Herczeg Ferenc-díjban részesült a brassói Dr. Bencze Mihály

költő, helytörténész, matematika tanár, az Octagon Mathematical Magazine nemzetközi matematikai szaklap alapítója és főszerkesztője. Kiemelkedő írói tevékenysége elismeréseként Márai Sándor-díjban részesült a székelyudvarhelyi Simó Márton író, költő, újságíró, szerkesztő, műfordító, az Élő Székelyföld Egyesület elnöke. Kiemelkedő újságírói tevékenysége elismeréseként Táncsics Mihály-díjban részesült a szilágyszági születésű, Magyarországon élő Bonczidai Éva főszerkesztő

Forrás: kronikaonline.ro

Húsvét dátumának egységesítésére szólított fel Ferenc pápa

A húsvét állandó közös időpontjának meghatározására szólította fel Ferenc pápa a keresztény egyházakat az ökumené szellemében vasárnap.

Húsvét dátumának egységesítésére szólította fel a keresztény egyházakat Ferenc pápa---Fotó: AFP/Alberto Pizzoli - 2025. január 26.

„Szerencsés véletlen, hogy ebben az ökumenikus jubileumi évben a húsvétot a Gergely- és a Julián-naptárban ugyanazon a napon ünnepeljük” – mondta a pápa szombat este a beszéde átirata szerint.

„Ismét felszólítok minden keresztényt, hogy ezt az egybeesést úgy értelmezze, mint egy felhívást, hogy a közös húsvéti dátummal tegyünk döntő lépést az egység felé – mondta a pápa. – Fedezzük fel újra a hit közös gyökereit, őrizzük meg az egységet.”

A húsvétot nem mindig ugyanazon a napon ünneplik minden keresztény egyházban. Húsvétvasárnap idén mindkét naptár szerint április 20-án lesz.

Ferenc pápa megújította korábbi felhívását, kérve, hogy minden keresztény tegyen lépéseket húsvét egy közös napon történő megünneplésére.

Ezt azért kérte, mert gondviselészerűen az idei szentév során a különféle keresztény felekezetek egy napon ünneplik húsvétot Hirdetés – írta a Vatican News magyar nyelvű honlapja. A pápa megköszönte az anglikán, a többi keresztény felekezet, az ortodox és keleti egyházak képviselőinek jelenlétét. „Mindannyian, Szent Pálhoz hasonlóan, találjuk meg reményünket Isten megtestesült Fiában, és ajánljuk fel azt másoknak, ahol a remény elhalványult, ahol életek törték össze, vagy a szíveket elnyomták a viszontagságok. Jézusban a remény ugyanis mindig lehetséges” – mondta a katolikus egyházfő. Homíliájában Jézusnak a testvére halálát sirató Mártához intézett kérdését elemezte: Hiszünk-e az ima erejében, hogy az Úr valóban élteti szívünk szándékát, a testvéri összetartozást? „Lázár feltámasztásának evangéliumi történetében a gyász nehéz pillanatában Márta megvallja, hogy Jézus bármit is kér az Atyától, megadja neki. Ő pedig, aki önmagát nemcsak a „feltámadásként” nyilatkoztatja ki, hanem annak igazolására életre kelti a negyednapos halott Lázárt, megkérdi Mártától: „Hiszed-e ezt?”

(Jn 11,26). Ez a rövid és elkötelező kérdés azt tanítja, hogy életünk legvigasztalanabb pillanataiban sem maradunk remény nélkül, mert Jézus éppen azt tanítja, hogy a remény mindig újjászületik, mert ő fel-emel minket a halál hamvaiból is és erőt ad ahhoz is, hogy folytassuk életünk útját” – számolt be a Vatican News. Ferenc pápa az 1700 évvel ezelőtt egyöntetűen és közösen megvallott niceai hitvallásra emlékeztetett, amelyet ma is együtt vallanak a keresztények, egyéb megosztottságok ellenére. Mint a pápa fogalmazott, a közösen vallott hit egyszerre értékes adomány és kihívás is. Az évforduló nemcsak történelmi emlékezés, hanem növekvő közös tanúságtétel, amiért is ápolni kell egymás közt a kölcsönös barátságot.

Forrás: kronikaonline.ro

SZALÉZI SZENT FERENC:

A TE KERESZTED

Ha minden angyal, a világ minden lángelméje tanulmányozta volna, mi válik hasznodra ebben vagy abban a helyzetben, miféle szenvedés, kísértés vagy fájdalmas veszteség, nem találhattak volna hozzád illőbbet, mint azt, ami **ért**. Isten **örök** Gondviselése Kezdetől fogva kigondolta, hogy ezt a keresztet saját Szívéből **értékes** ajándékként neked adja.

Mielőtt elküldte volna, mindentudó szemével megszemlélte, isteni értelmével átgondolta, bölcs igazságosságával megvizsgálta, szerető irgalmával átmelegítette. Mind a két kezével megmérte, hogy egy milliméterrel se legyen nagyobb, egy milligramm se nehezebb a kelleténél. Azután megáldotta szent nevével, fölkenete kegyelmével, beléje lehelte vigaszát, és még egyszer rád és bátorságodra pillantott. Így most egyenesen az égből jön feléd, mint Istennek hívása, s könyörülő szeretetének ajándéka, hogy egészen önmagaddá légy, és Istenben megtaláld beteljesülésedet.

S.Á.

Mihez kezdünk a ránk bízott javakkal?

A lelki és anyagi sáfárság volt a dunamelléki református főgondnokok idei konferenciájának központi témája, de szó esett az egyes egyházközségek kihívásairól és az egymásra figyelés fontosságáról is.

„Akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bízta, attól többet kérnek számon” – hangzott Lukács evangéliuma 12. fejezetének 48. verse a dunamelléki református főgondnokok konferenciáján, a budapesti Ráday Házban 2025. március 8-án. Megnyitó áhítatában Somogyi Péter dunamelléki lelkesítő főjegyző kifejtette: ez az ige arról tanít, hogy az Úr milyen sáfárt szeretne a rábízott javak élén látni. A sáfár ugyan beosztott, szolga, de ez bizalmi kapcsolat is közte és gazdája között, hiszen a sáfárnak nem a saját javát kell néznie szolgálata során, hanem gazdája egész háza népének a javát.

„Az egyházban Mennyei Atyánk az Úr, mi pedig az Ő háza népe” – fogalmazott Somogyi Péter, hozzátéve: az egyház minden egyes tagja saját működésének és lelki ajándékainak megfelelően kell, hogy gazdálkodjon a rábízott javakkal. „A Gazda javaival helyesen élő ember a boldog ember. Boldogságunk egyik alapja, hogy Isten megbízott minket. Ez a boldogító megbízatás leleplezi, ha nem vagyunk a helyünkön. Boldog ember az, aki ismeri Urát, aki megköszöni a lehetőséget a sáfárságra, aki tudja, hogy mi mire való, aki kamatoztatja a rábízott javakat, méghozzá arra a célra felhasználva, amelyre kapta.”

Megbízónk többet kér számon, mint amennyit adott – figyelmeztetett az igehirdető. „Sokat bíztak ránk, ezért fel kell mérnünk mindazt, amink van.” Ennek

ösztönöznie kellene bennünket arra, hogy elvégezzük mindazt, amit lehet. Mindannyian kaptunk valamit, a kérdés azonban az, hogy mit kezdünk vele: eltékozzuk vagy sáfarkodunk vele? „Együtt kell gondoskodnunk az egész egyháztest növekedéséről, mert a ház, amelyben élünk, Isten háza. Mindenünk az Ővé. Ránk bízta, amink van és számon is kéri rajtunk. Ennek fényében, ennek örömeiben és ennek a boldogító szolgálatában legyünk Isten népének sáfarai!”

Egymáshoz kapcsolódva Az egyház kettőssége, hogy a világban jelen van úgy is, mint organizáció és úgy is, mint organizmus, azaz jelen van látható közösségeivel és intézményeivel, és nem látható módon Krisztus testeként – hangzott el Veres Sándor dunamelléki főgondnok köszöntőjében. Emiatt a kettősség miatt a presbiterek a gyülekezetekben lelki és anyagi javak sáfarai is. Történeti áttekintésében a főgondnok kifejtette: 1951-ben fejeződött be az egyházi tulajdonok elvételének a folyamata, az elmúlt nyolc évben kapott állami támogatások összege pedig még a tíz százalékát sem éri el az 1951-ben elvett egyházi vagyonnak.

A jelenlegi helyzetről szólva Veres Sándor arról beszélt, hogy a kistelepülések lélekszáma nagymértékben lecsökkent, az ottani gyülekezetek pedig fogyásnak indultak. Erre találták ki megoldásként a gondozó gyülekezetek rendszerét. Önfenntartás szempontjából megkülönböztetett 40-80 fős kis gyülekezeteket, amelyek a lelkipásztorukat már nem tudják fenntartani; 120-160 fős közepes gyülekezeteket, amelyek gazdálkodása stabil ugyan, de épületeiket nem tudják önerőből felújítani; és a többszáz fős nagy gyülekezeteket, amelyek anyagi és lelki javakban is kiemelkednek – ez utóbbiból hozzávetőlegesen 25-30 lehet Dunamelléken.

„Nekünk, főgondnokoknak sokkal jobban kellene egymásra figyelniük, egymáshoz kapcsolódnunk, mert gyülekezeteink olyanok, mint láncban a láncszemek. A lánc olyan erős, mint a leggyengébb láncszem” – figyelmeztetett az egyházkerületi főgondnok. Szót ejtett még a kényszerűségből elvállalt presbitárság jelenségéről, a lelkésszel való közös kormányzás fontosságáról, és arról, hogy a főgondnokoknak együtt kellene keresniük a lehetőségeket. „Megkaptuk gyülekezeteink bizalmát és az Úr sáfári megbízását, Isten pedig számon fogja kérni a hozzá való hűségünket.

Maradjunk hűségesek mindabban, amit ránk bízott!”

A sáfárság lényege

Balog Zoltán dunamelléki püspök beszédében köszönetet mondott azért, hogy a 310 dunamelléki gyülekezetnek több mint kétharmada, nagyjából 220 gyülekezet képviseltette magát a konferencián. Szóba hozta a közegyház életét megrázó kegyelmi ügyet is. „Nekem fájt, ami történt, de fontos a bűnbánat kérdése is. Sok olyasmit felkavart ez a vihar, ami ott rejtőzött a mélyben, és ezért megújulásra van szükségünk. A megújuláshoz tisztánlátás kell, de tisztán együtt tudunk csak látni. Ennek során az élő Ige világíthatja meg, mi szolgálja Isten dicsőségét és gyülekezeteink javát egyszerre” – fogalmazott a püspök.

A főgondnokságról elmondta: ebben a ciklusban hívjuk először főgondnoknak ezt a tisztséget, e mellett most már az is előírás, hogy a főgondok mellett legyen legalább egy gondnok, aki a helyettese. „A sáfárság értelmében Isten javakat bízott ránk, ezek materiális és lelki javak. E kettő között kapcsolat van, kihatnak egymásra, a sáfárság lényege pedig az emberi közösségeink jólléte” – mondta Balog Zoltán. Az egyházi hierarchia kapcsán kifejtette: igazodnunk kell egyházunk intézményi-hatalmi felépítéséhez. A főgondokok felelősége ezen belül nem felfelé vagy lefelé, hanem befelé irányul, a gyülekezetükbe.

Az egyház sokak által megkérdőjelezett ingatlanszerzési gyakorlatáról elmondta: szándékai szerint ez az anyagi függetlenséget erősíti. Ezek az ingatlanok egyszerre szolgálnák a gazdasági hasznosságot és a misz-

sziót. „Mi nemcsak a pénzzel foglalkozunk, hanem az emberekkel is, hogy érezzék jól magukat Isten szeretetében és egymás szeretetében. Ez a szeretet vonzza azokat hozzánk, akik még kívül vannak.” A püspök kitért arra is, hogy az elmúlt két hónapban Kárpátalján szolgálhatott, ahol megtapasztalhatta, hogy az ottaniak számontartják az elveszetteket. „Nekünk a Krisztus nélkül elveszetteket kell keresnünk.”

Így van jövőnk

Csizmadia Zsolt, a Mátyási Református Egyházkerület és a Vértesszaljai Református Egyházmegye főgondnoka előadásában a mátyási és a vértesszaljai helyzetre is kitért. Mátyás majdnem 2500 lakosú település, ahol 371-en reformátusok, ebből 178 fő egyházfenntartó. Fél éve sikerült helyben lakó lelkészt választaniuk, az azt megelőző öt évben nagyrészt a presbitériumra támaszkodva tudták elvégezni a szükséges feladatokat. Azt tapasztalták, hogy a célzott gyűjtésekre nagyságrendekkel több pénz folyik be, mintha csak általánoságban kérnének anyagi áldozatot a testvérektől.

Egy átlagos vértesszaljai vidéki gyülekezet alapvető működéséhez 7-7,5 millió forintba van szükség, ez egyházfenntartói járulékból, perselypénzből és adományokból folyik be. A gyülekezeteik egyharmadának gazdálkodása stabil vagy fejlődő, egyharmada hátraset, egyharmad pedig külső segítségre szorul. Az anyagi segítség helyett azonban fontosabb lenne a tudásmegosztás. „Hal odaadása helyett tanítsuk egymást halászni” – kérte Csizmadia Zsolt. Vértesszalján Észak és Dél között nagy különbségek vannak, a gondjaik is mások, de ahhoz, hogy megoldásokat találjunk rájuk, le kell ülnünk egymással beszélni ezekről – tette hozzá.

Csizmadia Zsolt vezette azt a kiscsoportot, amely a Békesség nevet kapta. A beszélgetés rövid ideje alatt a hozzászólásra nem volt minden résztvevőnek lehetősége, de épp ez a körülmény támasztotta alá azt a megfogalmazódott igényt, hogy a lelkészekhez hasonlóan a főgondnokok is időről időre összegyűljenek tapasztalatcserére és egymás támogatására. „Közösen tudunk eredményt elérni – így van jövőnk!” – összegezte mindezt Csizmadia Zsolt. Ez a gyakorlat Vértesszalján már főgondnoki vacsorák keretében állandósult

– ezt az egyházmegye főgondnoki közössége egész napos együttlétte szeretné duzzasztani.

A falusi gyülekezetek problémái közt elsőként került szóba az alacsony lélekszám mellett a növekedés nehézsége. Volt gyülekezet, ahol a békességet a vezetés a csendességgel azonosította, és hagyták elszorvadni a szolgálati területeket, ami a lelki élet stagnálását is hozta. Volt, ahol nem neveltek ki presbitériumot, főgondnokot és ez tette nehezzé az utánpótlás szolgálatba állítását. Az ifjúság hiánya sok gyülekezetre jellemző, de egy-egy főgondnok előremutató példát is tudott hozni saját gyülekezetéből. Segíthet az ifisek szolgálatba állításában, ha a gondnok onnan közelíti meg a kérdést, hogy mit szeret csinálni egy-egy fiatal, és arra kéri meg, továbbá azon a területen kíséri a gyülekezetért tett erőfeszítéseit.

Anyagi és jogi felelősségvállalás

Juhász Csaba, a Kálvin téri gyülekezet főgondnoka előadásában őszintén beszélt egyházközségük korábbi válságáról, amely elsősorban abból fakadt, hogy a presbitérium teljesen eljelentéktelenedett a lelkész mellett, holott valójában a presbitereknek az egyházközség teljes jogú vezetőinek kellene lenniük. „Szükség volt szemléletváltásra, mert a sáfárság anyagi és jogi felelősségvállalással is jár” – fogalmazott Juhász Csaba, aki röviden ismertette a kapcsolódó egyházjogi háttérrel és a kálvini alapelveket, bemutatva azt is, mindezeket hogyan tudja érvényre juttatni gyülekezetük új vezetősége.

„Az egységhez szükség volt a megújulásra, amelynek szereteten kellett alapulnia.” Juhász Csaba mellett jelenleg egyetlen gondnok van, de ők párban dolgoznak, illetve a lelkipásztorral hármásban. Elengedhetetlen-

nek tartja ugyanis, hogy a lelkipásztor és a főgondnok megbízzon egymásban. Amíg a főgondnokot a lelkészhez hasonlóan a közgyűlés választja meg, addig a gondnokot a presbitérium, ugyanakkor a gondnok mint a főgondnok helyettese is rendelkezik aláírási joggal. A presbitériumi döntések előkészítésére egy hatta-gú gazdasági bizottságot állítottak, amelynek tagjait a tizenkét tagú presbitériumból választják.

A Kálvin teret migrációs folyamatok jellemzik. Felkeresik szabadúszó templomlátogatók, akik gyülekezetről gyülekezetre vándorolnak. Jelen vannak az istentiszteleteket látogató, de egyháztagsági nyilatkozatot nem tevők. Vannak támogatók, akik a nyilatkozatot aláírják, perselypénzt adnak, de egyházfenntartói hozzájárulást nem fizetnek. Végül a negyedik kör a választói névjegyzékben is jegyzett hivatalos egyháztagok. A névjegyzék felülvizsgálata után 2024-re 289 teljes jogú taguk lett, 2025-re a létszám 17%-kal nőtt. Református szellemi műhelyük következő alkalmán a teljes jogú egyháztagság felelősségéről lesz szó.

A Juhász Csaba által vezetett, Öröm nevű kiscsoportos beszélgetésen később ismét szóba került a kötelező gondnokválasztás – kiderült, hogy a csoportban jelen lévők gyülekezeteinek többségében van gondnok is, de nem mindenhol –, valamint a migráció miatti tagsági rétegződés. Utóbbi kapcsán elhangzott: adatvédelmi okokból csak azok listázhatók, akik ehhez hozzájárulnak. A résztvevők ifjúsági tapasztalataikat is megosztották egymással, jót és rosszat egyaránt, és kiderült, hogy ami az egyik helyen működőképes, az nem biztos, hogy máshol is az lesz. A csoportvezető végül két veszélyre hívta fel a gyülekezetek figyelmét: a nem törvényes működésre és a szerepük félreértelmezésére.

A hit felmutatása

A Pécs–Kelet-Mecseki Református Missziói Egyházközség teljesen új gyülekezet, több évtizedes plántálási folyamat eredményeképpen jött létre, főleg a Pécsi Református Kollégiumra építve – derült ki Radvánszky Bertalan gyülekezeti főgondnok előadásából. A 62 teljes jogú tagot számláló közösséget 15 szolgálatvégző segíti. „Felmutatjuk a hitet mint opciót a gyülekezetnek” – fogalmazott. Hitmélyítő alkalmakat szerveznek, igyekeznek utánanyúlani az embereknek, és kívülről behívni másokat. „Tagjaink belőlünk merítenek erőt, hogy a szakmaiság mellett Isten mellett tudjanak

bizonyságot tenni a hétköznapiakban is.”

Mint kifejtette: a helyi kórház- és börtönmisszió három helyi gyülekezetet hozott egy platformra, így kapcsolódó szolgálatuk az összetartozást is erősíti. „A Baranya-programnak köszönhetően már vannak helyi bázisegységek, amelyekre építhetünk, de közben az ezeket biztosító szolgáltatókat is erősíteniünk kell.” Arról is beszélt, hogy az egyetemi lelkészségben nagy miszteriális lehetőséget látnak. Saját infrastruktúrájuk ugyan még nincs, de szeretnének templomot építeni, a lehetséges telkekről már zajlanak a tárgyalások. Kiemelte: a lelkész és a főgondnok közötti szoros kapcsolat teszi lehetővé a hatékony munkamegosztásukat is.

A szeretetről szóló kiscsoportos beszélgetésen Radvánszky Bertalan felvezetésként a szeretet hármasságáról (Isten, felebarátaink és önmagunk felé) beszélt, mely a gondnoki szolgálat alapját jelenti. A tassi gyülekezet gondnokhelyettese hozzáfűzte: Isten és az emberek felé csak úgy lehet szolgálni, ha odafigyelünk magunkra is. A mátyásföldi gyülekezet gondnoka számára a szeretet egyik legkézzelfoghatóbb megnyilvánulása az istentiszteletre érkezők köszöntése, de felhívta a figyelmet a lelkipásztorok felé irányuló szeretetre is. Az óbudai főgondnok elmondta: gyülekezetük lelkészei nemrég nyugdíjba vonultak, így az új szolgáltató keresése, majd a lelkészlakás felújítása összekovácsolta a presbitériumot. A dunaföldvári gyülekezet főgondnoka szerint a szeretet gyülekezetükben a Krisztushoz vezető ösvényként jelenik meg, a szemerletepi gyülekezet főgondnoka pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy a szeretet hármasságát ne engedjék felbomlani.

A szeretet idő- és térbeliségének jelentőségéről a

bátaszéki gyülekezet főgondnoka megemlítette, hogy a koronavírus-járvány alatt az online világban nem jártas időseket telefonos konferenciahívásban kapcsolták össze, ez a gyakorlat pedig máig megmaradt. A tassi gyülekezet gondnokhelyettese elmondta, gyülekezetük főgondnoka 89 éves, három helyettese van, és addig nincs döntés fontos kérdésekben, amíg ő nem fejt ki a véleményét. A Cimbalom utcai gyülekezet főgondnoka a következő nemzedékek felé kifejeződő szeretet kapcsán mesélt arról, hogy templomukban jelenleg áll kialakítás alatt egy ifjúsági tér. A Wekerletelepi gyülekezet főgondnoka szerint minden gyülekezeti tevékenység mozgatórugója a szeretet, és örül, amikor azt hallja valakitől, hogy náluk otthonra lett. A dunaújvárosi gyülekezet főgondnoka számára szintén fontos, hogy minden, amit tesz, az a szeretet jegyében történjen – Isten áldása másképp nem lenne érezhető a közösségben.

A személyes meghívások fontossága

„Ezeknek a csoportbeszélgetésnek az volt a célja, hogy legyenek olyan köreink, ahol közelről is látjuk egymást, és nem egy többszáz fős grémium előtt szólunk hozzá az elhangzottakhoz” – fogalmazott a tíz párhuzamos kiscsoportos beszélgetés után Balog Zoltán püspök. „Fontos meghallgatni egymást ahhoz, hogy valódi beszélgetések szülessenek.” Arra is felhívta a jelenlévők figyelmét, hogy **április 5-én egyházkerületi presbiteri konferencia lesz a Kálvin téren, amelyre március 26-ig lehet jelentkezni.**

Veres Sándor főgondnok a személyes meghívások fontosságára emlékeztetett, amellyel, hogy fontosnak tartja a digitális felületek célzott használatát a fiatalok elérésére. Megemlítette, hogy tervezik egy főgondnoki levelezőlista elindítását a folyamatos kapcsolattartás érdekében. Végül arra buzdította a főgondnokokat, hogy éljenek a pályázati lehetőségekkel, és időben készüljenek fel a lelkipásztor-választásokra.

A konferencián felszólalt Czíkó Györgyi, egyházkerületi ifjúsági referens is, hogy röviden bemutassa az ifjúság szolgálatának évéhez kapcsolódó kezdeményezéseket. Beszélt a letölthető óravázlatokról, hírlevelekről, segédanyagokról, pályázati lehetőségekről, a tematikus videósorozatokról, az idei programok kapcsán pedig a Csillagpont Fesztiválról (július 14–19.), a Ráday-napok Ifjúsági napjáról (október 3.) és az ifjúság szolgálatának vasárnapjáról (szeptember 21.). Elmondta, hogy szeretnének minél többeket bevonni az ifjúsági szolgálatokba és megerősíteni mindazt, ami már elindult e téren a gyülekezetekben.

A nap során a főgondnokok megtekinthették a Kácsi Ifjúsági Ház megnyitójáról és a 2024-es Ráday-napok Gyülekezeti napjáról készült videókat. A program Somogyi Péter egyházkerületi lelkészi főjegyző imádságát követően közös ebéddel zárult.

Képek: Füle Tamás

Forrás: parokia.hu

‘Er zijn in Nederland zeker vier Roemeense kerken. Zou één Hongaarse dan niet kunnen?’

We schrijven 2017. Achter in de Basiliek van Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming in hartje Zwolle (de kerk met de gezichtsbepalende Peperbustoren) vertelt dr. János Hermán aan zijn schoonzoon het levensverhaal van de man voor wiens reliekschrijn ze op dat moment staan: Thomas à Kempis. Met luide stem, forse armgebaren én in het Hongaars, hun beider moedertaal.

Al gauw blijven er wat mensen staan luisteren. Hongaren dus. Ze zijn, zo blijkt, net als de beide mannen gereformeerd en herkennen in ds. Hermán direct de dominee. Het gesprek komt al gauw op het ontbreken van de mogelijkheid om ‘s zondags Hongaarsstalige kerkdiensten te bezoeken. Ds. Hermán ziet er een vingerwijzing in. Het is het begin van de Hongaarse Gereformeerde Gemeente in de Overijsselse hoofdstad, die inmiddels nu al zeven jaar maandelijks kerkdiensten belegt in de Lutherse Kerk aldaar.

Ds. Hermán (77), die geldt als een grand old man binnen de Hongaarse gereformeerde gemeenschap in ons land, heeft bijgehouden hoeveel mensen de diensten jaarlijks hebben bijgewoond: het zijn er meer dan 500. Elke maand komen dus zo’n 30 à 40 kerkgangers naar de middagdienst in de kleine Lutherse Kerk naast Museum De Fundatie.

Hermán zelf ging er voor, maar toen ds. Csongor Kelen predikant werd op Urk, is hem gevraagd ook als predikant op te treden van de Zwolse gemeente. Ook gaan predikanten van buiten voor, onder wie theologen uit Hongarije of Roemenië die op uitnodiging van Stichting Fundament een jaar lang in Nederland studeren.

Op gepaste wijze

Hannie en János Hermán in hun huis in Zwolle

Nu is die typering ‘Hongaarse gereformeerde gemeenschap’ wat flatteus. In Nederland wonen zo’n 30.000 Hongaarsstaligen, van wie naar schatting zo’n 2500 zichzelf als hervormd of gereformeerd afficheren. Er zijn Facebookgroepen waarin een deel van hen contact met elkaar heeft. En daarnaast worden er net als in Zwolle in Rotterdam, Amsterdam, Vianen en Den Haag meestal eenmaal per maand Hongaarsstalige diensten gehouden. Ze worden bediend door vijf predikanten, die er allen een andere, reguliere baan naast hebben. ‘Diasporagemeenten’ noemen ze zichzelf en dat typeert hun situatie goed: natuurlijk zijn er onderlinge contacten en relaties, maar van een geordende structuur is niet echt sprake.

En juist dat was eind vorig jaar voor ds. Hermán en een aantal geloofsgenoten aanleiding voor het organiseren van een driedaagse conferentie in Zwolle over gemeenteopbouw onder de titel ‘De kerk in de diaspora’. Motto was 1 Kor. 14:40: ‘Laat alle dingen op een gepaste wijze en in goede orde gebeuren.’ Inlezingen en discussiegroepen werden de mogelijkheden voor een hechtere contactoefening besproken. Het leidde (nog) niet tot concrete afspraken, maar toen ds. Hermán tegen het einde van de conferentie de aanwezigen vroeg bij handopsteken aan te geven of daar voortaan wel aan gewerkt zou moeten worden, gingen alle handen omhoog.

Gevlucht

Ds. Hermán zelf stamt uit de Hongaarsstalige minderheid in Roemenië, waar hij in 1973 de Nederlandse (vrijgemaakt-gereformeerde) Hannie Mostert leerde kennen. Hij is inmiddels meer dan 50 jaar met haar getrouwd. In Roemenië studeerde hij theologie aan het Theologisch Instituut van de Hongaarse Gereformeerde Kerk in Kolozsvár (Cluj Napoca) en aan de Roemeens-orthodoxe theologische faculteit in Boekarest. Als predikant diende hij er drie gemeenten. Inmiddels bereidde hij ook een promotie voor op het leven en werk van de Poolse reformator Johannes à Lasco, die een groot deel van

zijn leven als vluchteling in het buitenland (o.a. in Emden en Londen) doorbracht. In het kader van die studie volgde hij in 1980-1981 bij de hoogleraren U. Gäbler en C. Augustijn drie postacademische semesters over de Nederlandse en Poolse reformatie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Dat kwam hem in die zin duur te staan, dat het regiem van de communistische dictator Nicolae Ceaușescu hem na terugkeer het leven zuur maakte: onder zijn gemeenteleden verspreidde de geheime dienst het verhaal dat hij zijn verblijf in Amsterdam te danken had gehad aan medewerking met deze beruchte Securitate. János en Hannie vluchtten met hun kinderen in 1983 naar Nederland.

Door bemiddeling van dr. Hebe Kohlbrugge, verzetsstrijdster tijdens de Tweede Wereldoorlog en later actief voor christenen in Oost-Europa, o.a. als bijbelsmokkelaar, werd János predikant van de hervormde gemeente van Ouwsterhaule-Scharsterbrug, in Friesland, die hij zes jaar diende. In 1992 promoveerde hij *summa cum laude* tot doctor in de theologie aan de Károli Gáspár Universiteit in Boedapest op leven en werk van Á Lasco.

Al tijdens en zeker na zijn Friese periode bleef de focus van zijn werk gericht op de kerken in Hongarije zelf en de Hongaarse diaspora in het buitenland. Zo diende hij enige tijd in de Hongaarse Gereformeerde Kerk in Londen en organiseerde hij diensten in Luik en Brussel. In Groningen gaf hij onderwijs in de Hongaarse kerkgeschiedenis aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de universiteit aldaar, in Komárom (Hongarije) doceerde hij kerkrecht aan de theologische academie en vanaf 2000 trad hij op als docent kerkgeschiedenis aan de Partium Christelijke Universiteit in Várad (Oradea) in Roemenië, een Hongaarsstalig oecumenisch initiatief van gereformeerden en rooms-katholieken.

Hiërarchie

Ds. János Hermán tijdens de conferentie over gemeenteopbouw in december 2024 in Zwolle

Al die tijd had vooral de Hongaarse gemeenschap in Nederland zijn hart. Dat woord 'gemeenschap' klinkt nogal massief. Té massief, vindt ds. Hermán. Zeker ook als het gaat om het gereformeerde smaldeel daarin. 'Natuurlijk zijn er onderling vele contacten en banden, maar van een regulier kerkelijk leven was lange tijd geen sprake. Een centrale rol speelde vele jaren de bekende predikant István Tüski, die in 1948 voor studie naar Nederland kwam en die in 2010 op 86-jarige leeftijd overleed. Maar het kerkelijk werk bleef allemaal wat vrijblijvend en ook vaag. Er zijn stemmen die beweren dat vooraanstaande mensen binnen de Wereldraad van Kerken er in die tijd bewust op aandrongen hier in Nederland niet tot een geregelde kerkelijke organisatie te komen, omdat dit de communistische autoriteiten thuis mogelijk zou irriteren en tot repercussies zou leiden voor de kerken daar.

Hoe ook, van enige organisatie was geen sprake. Wát er gebeurde was verbonden met het optreden van met name Tüski en enkele anderen, en vage stichtingen waren de hoogste organisatievorm. Dat sloot ook wel aan bij het hiërarchische denken dat in de Hongaarse kerken gemeengoed is: de dominee is de kerk. Door mijn werk binnen een Nederlandse gemeente en mijn contacten hier, o.a. met Stichting Fundament, kreeg ik langzamerhand meer oog voor de noodzaak van openheid en heldere structuren. Te beginnen met de kerkenraad. Hier in Zwolle hebben we nu ouderlingen en diakenen en in Amsterdam en Rotterdam zijn nu ook ouderlingen benoemd.

Het zou goed zijn wanneer het gereformeerd kerkrecht met zijn nadruk op de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente en de primaire rol van de kerkenraad, en dus niet de dominee, meer gestalte zou kunnen krijgen in ons kerkelijk werk. Terwijl er van daaruit ook meer sprake zou moeten zijn van kerkverbandelijke samenwerking tussen de plaatselijke gemeenten. Ik denk dat de opgestoken handen op de conferentie in Zwolle daartoe een goede aanzet kunnen geven en ik bid dat dit een gezegend vervolg krijgt. De kerk mag niet afhankelijk zijn van een 'kerkvader' of een 'heilige gek', zoals ze mij afwisselend wel eens genoemd hebben.'

Hij mag dan 77 jaar oud zijn, János Hermán, als hij spreekt over dit toekomstvisioen schitteren zijn ogen, verheft zich zijn stem en worden zijn armzwaaien breder. Zeker als hij er zijn diepste wens aan toevoegt: dat er ergens in het midden van het land ten minste één kerkgebouw komt, waar elke zondag de deuren opengaan voor een Hongaarsstalige dienst. Zoals in Londen en elders in de wereld. 'Er zijn nota bene zeker vier Roemeens-orthodoxe parochies in Nederland. Zou één Hongaarse kerk dan niet kunnen?'

Szerző: P.B. 17 febr, 2025

Világhálón: <https://www.stichting-fundament.nl/2025/02/17/er-zijn-in-nederland-zeker-vier-roemeense-kerken-zou-een-hongaarse-dan-niet-kunnen/>

Küküllő menti lelkipásztor a sokszínű szolgálatról

Hogyan tartozik össze anyanyelvápolás, kultúra- és hagyományörzés, borászat és pálinkafőzés egy lelkipásztori szolgálat közben. Barabási Endrével beszélgettünk a Magyarországi Református Kulturális Alapítvány által évente megszervezett Kárpát-medencei református szőlészek és borászok borversenye, a Borum kapcsán.

A csombordi református templom előtt a gyülekezet tagjai • Fotó: Facebook/Erdélyi Református Egyházkerület

– Mezőpanitból származol, ahonnan sok lelkipásztor került ki az elmúlt évtizedek során. Különleges varázsa van Panitnak?

– Mezőpanit Erdély legnagyobb református gyülekezte, régi lelki ébredések színhelye. 1912-ben olyan lelkész érkezett a faluba, aki már a teológiai évek során aktív belmissziói munkát végzett. Váradi Albert az egyházi életet felpozícionálta, a kulturális, gazdasági és sportélet által teljesen átalakította. A következő időszakban bölcs és aktív lelkipásztorok szolgáltak Sárpatiki János és Pitó Antal személyében. Ők a személyes és közösségi kegyesség gyakorlása mellett a fiatalság továbbtanulására is neveltek. Tíz lelkipásztor nevelődött ki a gyülekezetben, különleges hely ez a református község, s ha nincs is varázsa, de kegyelmet kapott.

– Miért választottad a teológiát?

– Imádkozó és egyházas őseim voltak. Gyerekkoromtól fogva jártam vallásórára és vasárnapi iskolába. Konfirmáció után kezdtem ifjúsági bibliaórára járni és lassan szolgálattevővé válni. Sátorárasokat, csendes napokat és evangelizációs heteket szerveztünk, színjátszó csapatunkkal több helyen felléptünk, faliújságot szerkesztettünk, énekekkel és szavatokkal rendszeresen szolgáltunk. A középiskolában kerestem Jézus vezetését, hiszen addig katonatiszt vagy történész akartam lenni. Tíz hónap alatt elolvastam a Bibliát, és így a folyamatos ígék által Isten meggyőzőtt, hogy a teológiára menjek. A fő íge, ami megpecsételte a döntésemet az Ef 4, 11-13 volt.

– Sokáig szolgáltál Bálványosváralján. Milyen volt az ottani gyülekezeti élet?

– A falu minden szinten „érdekes” helység. Isten segítségével szinte minden belmissziós szolgálatot elkezdünk. Buszt fogadtunk, hogy a beteget és időseket szállítsunk istentiszteletre. Kilenc utcában házi bibliaórát tartottunk, ahova háromszáz személy járt. Olyan több mint harminc ifis bibliaórák voltak, akik naponta Bibliát olvastak, hangosan és kötetlenül imádkoztak. Három vallásórás csoportban szinte minden gyerek járt. Kéthetes nyári bibliaheteket szerveztünk. A konfirmándusokkal és a fiatalokkal többször tartottunk táborokat a tengerparton. A gyülekezetet rendszeresen többnapos kirándulásra vittem a Székelyföldre az ottani gyülekezetek megismerésére, a magyar öntudat erősítésére. Külön volt gyülekezeti, nőszövetségi és presbitercsaládok bibliaóra. Az erős kisegyházak térítései ellen saját kátét írtam és tanítottam a közösséget. Közben a teljes parókiát átépítettük, teljesen modernizáltuk pályázatok segítségével, közmunkával. Az elkezdődött „visszahonosítás” során rövid időn belül több mint ezer embernek segítettem, hogy magyar állampolgár (is) legyen. De elkezdődtek a támadások is. A faluban mindig erős „szekusok” folyamatosan bomlasztani akarták a magyarságot, még a gondnok is besúgó volt. Folyamatos jelentgetések, a rohamrendőrség és az adóhatóság zaklatása, a SRI kihallgatása Déren, törvényszéki behívások, a gyerekek bántása az iskolában, az interneten és telefonhívások által való lejáratásom stb. A püspök tanácsára öt és fél év után elpályáztam, főleg mikor halálos fenyegetéseket is kaptunk.

Barabási Endre küküllővári lelkipásztor számos rendezvény házigazdája • Fotó: Facebook/Barabási Endre

– Immár több éve vagy a küküllővári gyülekezet lelkipásztora. Mennyire más a lelkület a Küküllő mentén, mint Bálványosváralján? – Küküllővár is a lelkészeit támogató és megbecsülő gyülekezet. Az itteni páratlanul brutális nacionalizmus megedzette az embereket.

Sokat szenvedtek, hogy a magyar és református identitásukat megőrizték. Az ittlétem közel 12 éve alatt sikerült az ezeréves templomot, az ötszáz éves parókiát, a százéves harangozóházat felújítani. Múzeumunk és Magyar Házunk is van a borturizmus bővítése érdekében. Egyre több személy olvas naponta ígét, sőt több mint ezer ember nézi az interneten az igehirdetéseket. Nem hivalkodó és bizonyágtevő az itteni emberek hitélete, de a csendes istenfélelmüket megélik. Minden helyen meg kell találni, mit és hogyan lehet bevezetni és működtetni.

– Egyesek már nem is lelkeszként, hanem borászként ismernek. Mikor kezdte el borászkodni?

– A hely „szelleme” kihat az emberekre. A vidék a középkori térképeken Wineland néven szerepel. Már az itteni rómaiak is művelték a szőlőt. Jelenleg itt van Európa legnagyobb (2500 ha) egy családi kézben lévő borászata, a Jidvei. Az őseim Mezőpanitban, mint nemesek foglalkoztak szőlőműveléssel, tehát a génjeimben van. Az a fajta ember vagyok, hogy ami érdekel, abból folyamatosan képzem magam. Így kezdtem el borászkodni, szőlőt ültetni. Rendszeresen járok képzésekre, borversenyekre, Egerben oklevelet is szereztem borászatból. A Balla Géza vezette borásztanfolyamok nagyszerűek. Közben a dicsőszentmártoni Szent Márton Borlovagrend tagjává is megválasztottak.

– Évek óta foglalkozol borászattal, saját borod van, borlovag is lettél. Ez mit jelent?

– A bor maga „transzcendens, isteni ital” (értsük jól és biblikusan), a föld és a hely szeretete, a közösség gyakorlásának egyik formája. Sok jó embert megismertem a borászkodásnak köszönhetően. A völgy borászait is sikerült összegyűjteni, a Református Borászok (BORUM) Kárpát-medencei versenyeire is bevonni. Kétszer nyertük meg a versenyt (Czirmai Levente és Csaba, szürkebarát és Savignon blanc borokkal). Jó emberek a borászok, jó barátságok alakultak ki. Érdekes, mind egyházi emberek. Boraimat saját természetből és vásárolt szőlőből készítem. Minden évben bővítek. A boraim neve: Reformátorok itala. A parókia alatti ötszáz éves pincében tevékenykedem.

– Küküllőváron található a Bethlen-Haller kastély. Milyen állapotban van? Mennyire segíti a (falu)turizmust?

– A változások után a Haller család a Jidvei borászat tulajdonosának, a Necsulescu családnak adta el a kastélyt. Időközben teljesen felújították és az egyik legnépszerűbb turisztikai látványosság lett a lovardával és a biokertészettel együtt. Jó viszonyt ápolok a tulajdonosokkal, programjaimat támogatják, a magyar idegenvezetésben segítik.

A BORUM díjkiosztó ünnepsége Csombordon • Fotó: Facebook/Erdélyi Református Egyházkerület

– Nemrég könyvet is írtál. Miről szól a kötet?

– Több mint ötévi kemény munka után sikerült leadni a kéziratot. Küküllővár és a Kis-Küküllő völgyének a történelme. Részletes egyház-, irodalom-, művészeti- és politikatörténelmi leírásokat tartalmaz, a fontosabb személyiségek érdekes életrajza és az eseményekhez kapcsolódó irodalmi művek megjelölésével. Az írással egyrészt intellektuálisan is igyekszem formában lenni, másrészt a nemzeti önazonosság megőrzését, az ismeretanyag megörökítését tűztem ki célul.

– Legutóbbi találkozásunk alkalmával egy díjnyertes pálinkát mutattad. Már nem csak borászattal foglalkozol?

– A borászkodás egyfajta státuszszimbólum és összetartozik a pálinkakészítéssel. Sokféle párlatot készítek, a legsikeresebb a földieper és a traminitörköly. A borpárlatból eredeti és biorecept alapján konyakot állítok elő. A legsikeresebb a konyakom, amellyel az Ákovita versenyen aranyérmet nyertem.

– Októberben Mezősámsondon avatták fel Bethlen István emléktábláját, ahol az egyik ötletgazdaként mutattak be téged. Hogyan kerültél Sámsondra?

– Megkeresésre segítettem a lelkesnek a művész (Vet-
ró András) és a mecénás (Hegedűs Ferenc) megtalálásával Mezősámsondon gróf Bethlen István miniszterelnöknek emlékművet állítani. A születésének 150 éves évfordulójára sikerült gyönyörű ünnepség keretében leleplezni az emlékművet.

– Hogyan lehet összeegyeztetni ezt a sokrétű tevékenységet, utazást a lelkipásztori munkával? – Igyekszem aktív életet élni minden téren és a fontos tevékenységeket választani. Úgy érzem, ezekre szükség van, és szeretem is végezni. A lelkipásztor közszereplő, közösséget épít és segít. Még a labdarúgást is bevezettem, Roy-Chowdhury Gergely barátommal a Mikes-kupát is kitaláltuk, nem mellesleg a pincémbe. Sokat utazok, de igyekszem a lelkiekre, a kultúrára, a sportra, a három egyetemista gyerekemre és természetesen a gyülekezetre is odafigyelni.

Szapárfalván tavaly húsvétkor a Halottak Anyakönyvében megtaláltuk a következő bejegyzést: A Sarkadon született Rácz Károly, Bajor Irén férje, elhunyt 1925. március 1-jén hajnali háromnegyed ötkor, temették 1925. március 3-án délután két órakor. Eltemetői: Gyökössy József bégamonostori, Szöllősi Imre bodófalvi, Keresztes József resiczai, Nemes Elemér igazfalvai, Tóth Lajos karánsebesi és Szombati Szabó István Lugosi lelkészek. Temetésén Homonnay Bertalan organistakántortanító volt az énekvezér, ő 1897-ben állott a gyülekezet szolgálatába. Itt, a temetőben is a Rácz tiszteletes közelében nyugszik, az ő emléke is legyen áldott, akár csak Kiss Gábor néhai fő gondnoknak, a toronyóra és az egyik harang ajándékozójának.

Tisztelt emlékezők! Szólnunk kell arról is, hogy Rácz Károlyt nemcsak Lugos – Temesvár közén vagy a Bega mentén siratták el, hanem Kolozsváron is gyászolták.

László Dezső a Református Szemlében búcsúztatta. Csodálták hűségét és szívósságát. Tudós pályafutás helyett pásztor lett, misszionárius. „Külföldön jobban észrevették, mint mi itthon” – állapítja meg László Dezső. Szerinte Rácz Károly boldog volt, amikor élete utolsó évében egy hollandiai intézet tagjává választották. Ez azzal is összefügghetett, hogy az egyik híres holland teológus, Hermann Friedrich Kohlbrügge tanítványa volt, katechizistát magyarra fordította és így teológiai munkásságának fontos közvetítője volt. Élete áldott és befejezett úttörés volt.

Rácz Károly hosszú életén át a lelkek templomát gondozta, a szapárfalvi lakosok pedig hitbuzgalmi céllal kőből emeltek templomot 1908-ban. Parókiát 1913-ban a magyar állam segítségével építettek. Halála előtt Rácz Károly nagy számvetést készített a negyven esztendő alatt végzett lelkészi szolgálatairól.

Keresztelt 2512 gyermeket, esketett 581 ifjú párt, 1220 növendéket konfirmált, 1494-szer temetett, 2181 prédikációt mondott, 14.967 léleknek osztott úrvacsorát. Halálának századik évfordulója egyházunk számára lehetőséget kínál életművének ismertetésére és ama korszak vallásosságának vizsgálatára, amelyben a heidelbergi kate tanítása a megtartás eszközét jelentette.

Az idei év folyamán kiadványokkal, előadásokkal és reményeink szerint május hó folyamán konferenciával szeretnénk tisztelegni emléke előtt. Talán egy jelképes kiállításra is sor kerülhet. Rácz Károly lelki örököseiként úgy hisszük, hogy a történelem viharában a szapárfalvi egyházközség kegyelemből és hit által maradhatott fenn! Rácz Károly munkássága teológiatörténeti értéket képvisel, máig is hivatkoznak az álláspontjaira.

A jövőendő nemzedékét a végvári vitézek módjára szolgáló feleink és a történelmet író lelkipásztor elődeink megbecsülésére kérjük.

Figyelem: szeretettel kérjük mindazokat, akiknek van a családi emlékei között valamilyen Rácz Károlyhoz

köthető anyag, könyv, fénykép, levél vagy irat – jelentkezzenek a lelkészknőnél, hogy az emlékkonferencia számára másolatot tudjunk készíteni: rebiherman@gmail.com

Dr. Hermán M. János – Téglásy Sándor
Forrás: HETI ÚJ SZÓ, Temesvár, 2025. március 7, 5. old.

Koszorút helyeznek el Hermán Rebeka lp., Madaras Andrea gondnok és Végh József főgondnok (fotó: Téglásy Sándor)

Marosvásárhely, 2025. március 10.

a Székely Szabadság Napja

Tőkés László: a Székely Szabadság Napján ismételen ki kell nyilvánítanunk a székelyföldi történelmi régió oszthatatlan egysége iránti igényünket • Fotó: Haáz Vince

Mint ismert, 2012 óta március 10-e a székely szabadság napja annak emlékére, hogy 1854-ben ezen a napon végezték ki a két évvel korábbi Habsburg-ellenes székely szervezkedés vezetőit, Török János kollégiumi tanárt, Gálffy Mihály ügyvédet és Horváth Károly földbirtokost, akik az elbukott magyar forradalom és szabadságharc lángját szerették volna újra felfollobbantani Marosvásárhelyen.

Szili Katalin levélben köszöntötte az ünneplőket, amelyben azt hangsúlyozta, hogy ez a nap a székelyek számára nem csak az emlékezés napja, hanem az összetartozásé is.

Baszkok, katalánok, felső-sziléziaiak is voltak

A Baszk Nemzeti Párt képviselőjében Luke Uribe-Etxebarria arról biztosította angol nyelven tartott beszédében a tömeget, hogy a baszkok a székelyek mellett vannak, és továbbra is segítik őket az autonóm közigazgatási törekvéseikben. Toni Strubbel, a Katalán Nemzetgyűlés képviselőjében érkezett Székelyföldre, és miután magyarul üdvözölte az ünneplőket, angol nyelven folytatta beszédét. Kiemelte, hogy sok közös vonás van a katalánok és székelyek között, ilyen a szabadság szeretete. Lengyelországból Jerzy Gorzelik, a Felső-Szilézia párt elnöke jött el, aki arról beszélt, hogy a felső-sziléziaihoz hasonlóan, a székelyek is jó helyen vannak, jó időben, és hiszi, hogy eljön egyszer a székelyek autonómia-ideje is.

Zakariás Zoltán, az Erdélyi Magyar Szövetség elnöke hosszú küzdelemnek nevezte az autonómia-küzdelmet, hiszen 17 év telt el az uniós szintű polgári kezdeményezés elindításától, amely az Európai Unióban élő, szülőföldjükön őshonos népek jogaira vonatkozik. Az európai polgári kezdeményezést pár napja, március 4-én terjesztették be Európai Parlamentbe. Székelyföld autonómiájának statútumtervezetét pedig húsz éve terjesztették először Románia parlamentje elé, de még érdemi vita sem született róla azóta sem. Az EMSZ elnöke hangsúlyozta, ennek ellenére, megéri küzdeni.

Székelyföld területi autonómiája nem sérti Románia területi egységét Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke arról beszélt, hogy a hazai, illetve a román és a magyar közvéleményben az a kép alakult ki, mintha a székely szabadság napja kizárólag az erdélyi székely-magyar közösség partikuláris ügye volna. Ezzel szemben tudni kell, hogy amiképpen az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc az egész Európára kiterjedő »népek tavaszának« képezte részét, úgy a nyomába lépő ellenforradalmi restauráció ellen szervezkedő megmozdulások és lázongások szintén egész kontinensünket behálózták – emelte ki beszédében Tőkés László, hozzátéve, a Székely Szabadság Napján ismételtelen ki kell nyilvánítanunk a székelyföldi történelmi régió oszthatatlan egysége iránti igényünket – a székely szabadság és autonómia területi alapjának és kereteinek védelmében.

Őt követte az emelvényen Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke, aki felolvasta a Székelyföld területi autonómiáját követelő kiáltványukat, amelyet idén is eljuttatnak a román kormánynak, és tájékoztatásképpen Ilie Bolojan ideiglenes államfőnek. A kiáltványban ezúttal is változatlanul kijelentették: Székelyföld területi autonómiája nem sérti Románia területi egységét, hanem hasonlóan az európai gyakorlathoz, azt jelenti, hogy a szülőföldjén többségi székely-magyar közösségnek joga van átvenni a közérdekű problémák jelentős részének megoldását.

Az emlékmű megkoszorúzása, illetve a magyar és székely himnuszok eléneklése után pedig sorokba rendeződve indultak el a Maros Megyei Prefektusi Hivatal épülete elé, hogy a dokumentumot átnyújtsák a helyi kormány megbízottnak.

A tömeg idén is a járdán haladva, civilizált sorokban haladt a célpont felé, miközben a Parajdi Fúvózenekar zenélt, néha pedig az „autonómiát” kiáltás is felhangzott. A vonulókat rengeteg rendőr és csendőr kísérte. A hivatal előtt már „Itthon vagyunk!” „Vesszen Trianon!” „Autonómiát!” felkiáltások is elhangzottak, illetve itt is elénekeltek a himnuszokat.

Már várta őket a prefektusi hivatal képviselője, aki átvette Izsák Balázstól az autonómiatörekvéseket tartalmazó kiáltványt, majd bement vele a hivatalba, amelyet szintén egy sor csendőr őrzött. A pénteken frissen beiktatott magyar prefektus, Barabási Antal Szabolcs nem volt jelen az eseményen.

Forrás: [Székelyhon.ro](https://szekelyhon.ro)

A Magyarországi Református Egyházban a 2024. esztendő az ÉLŐ IGE éve volt és az is marad a lelünkben! Erős várunk nekünk az Isten!

A református egyházban a 2025. esztendő az ifjúság szolgálatának éve. Csak hiteles étellel, elkötelezett szolgálattal lehetünk méltók és példamutatók a következő generációk számára. Azért imádkozunk és cselekszünk, hogy Isten fordítsa javunkra a megpróbáltatásokat, újítsa meg bennünket!

A kárpátaljai gyülekezetek számára is hirdetünk gyűjtést. Bankszámlánkra is lehet adományt küldeni! – Számlaszám: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente, Zwolle

Zwollei Lutheránus Egyházközség 1648-ban kiadott ezüstveretes bibliája. Fotó: Varga Pál

BOCSKAI ISTVÁN ERDÉLY ÉS MAGYARORSZÁG FEJEDELME

/D.Dr.Csohány János professzor urat köszöntöttük 90. születésnapja alkalmával, ő pedig a Bocskai Istvánról szóló dolgozatával ajándékozott meg bennünket./

420 éve annak, hogy Bocskai Istvánt 1605. február 21-én Nyárádszeredán Erdély, 1605. április 20-án, Szerencsen Magyarország fejedelmévé választották. A magyar történelem első, Bocskai által vezetett szabadságharcának diadalmas szakaszában emelte trónra a közbizalom bocskói és kismarjai Bocskai István magyarországi és erdélyi nagybirtokos főurat, aki kivívta Erdély szuverenitását és biztosította a Magyar Királyság alkotmányos szabadságjogait, azon belül békeokmányba foglaltatta a protestánsoknak a római katolikusokkal egyenlő szabad vallásgyakorlatát. Bocskai (Bochkay/Bocskay) István 1557. január 1-én született Kolozsváron, a Mátyás király szülőházával szemben, attól néhány lépésre lévő, ma is meglévő házban. A szülőket házi őrizetben tartotta Izabella (1519-1559) királyné, I. János (Szapolyai=Szepesi 1487-1540, uralkodott 1526-1540) király özvegye, aki fia II. János (1540-1571) választott magyar király, a későbbi János Zsigmond erdélyi fejedelem nevében uralkodott Erdély trónján. Bocskai István apja, bocskói és kismarjai Bocskai György (□1571) magyarországi középbirtokos nemesi család sarjaként remek házasságot kötött lecskei Sulyok Krisztinával, aki nem csupán számtalan gyerekkel ajándékozta meg, hanem tetemes birtokokkal és előkelő összeköttetésekkel. Ruszkai Dobó István (az egri hős) felesége Sulyok Krisztina testvére volt, másik lány testvére pedig Balassi/Balassa János feleségeként Balassi Bálint végvári vitéz, költőt mondhatta fiának.

1551-ben Fráter György (Utiesenic/Martinuzzi 1482-1551), Erdély meghatározó politikai vezetője, egyetértve az erdélyi rendekkel, megegyezett I. Ferdinánd (1526-1564) magyar királlyal, hogy Erdélyt uralma alatt egyesítik a Magyar Királysággal, ha megvédi országukat a töröktől és alkotmányos jogaiban megtartja. Magyarország részleges egyesítése azonban lehetetlennek bizonyult. Hiába fizette meg az erdélyi

adót a szultánnak a király is, az nem mondott le az Erdély feletti közvetlen hűbéri jogáról, de főként a Magyar Királyságtól teljesen különállásáról, I. Ferdinándnak pedig nem volt olyan katonai ereje, hogy megvédje Erdélyt. 1556-ban az erdélyi országgyűlés felmondta a Ferdinánddal kötött egyességet, elismerte I. Szulejmán szultán hűbéri jogát és visszahívta fejedelmi trónjára Izabella özvegy királynét és még kiskorú fiát. Ferdinánd katonaságát kivetkék az országból, a király által Erdély vezetésére kinevezett tisztségviselőket elmozdították, vagy bebörtönözték, börtönbe került ruszkai Dobó István is, aki a király erdélyi vajdája volt. A Dobó mellett magas tisztséget viselő Bocskai Györgyöt házi őrizetbe helyezték. A természet törvénye azonban nem várt, január 1-én Sulyok Krisztina megszülte többedik gyermekét, Istvánt.

Ferdinánd az udvar közelében adott állással jutalmazta Bocskai György hűséges erdélyi szolgálatát. Bocskai István tehát családjával a bécsi és prágai udvarban élt, István az előkelők gyermekei számára létesített iskolában tanult, ahol a nála négy évvel idősebb Habsburg Rudolf, a későbbi uralkodó tanulótársa lehetett. A birodalomvezető elitjének gyerekei itt sajátították el azokat az ismereteket, amelyek képessé tették őket arra, hogy katonaként, politikusként, magas polgári köztisztviselőként is megállják helyüket. Az új uralkodó, I. Miksa (1564-1576) király és német-római császár udvarában István 1568 táján királyi apród lett, 1574-től a testőrség soraiba lépett.

1570-ben a magyar király és János Zsigmond megkötötték a speyeri szerződést. II. János lemondott választott királyi címéről, elismerte, hogy Erdély a Magyar Királyság része és hűséget esküdött a magyar királynak. A következő évben János Zsigmond meghalt, utána somlyai Báthory István, az új erdélyi fejedelem, a töröktől megkapta fejedelemségében a megerősítést, de elfogadta a speyeri szerződést is és titokban hűséget fogadott I. Miksa magyar királynak. 1576-ban Báthory Istvánt lengyel királlyá koronázták, ám a török beleegyezésével megtarthatta az erdélyi fejedelmi méltóságot is. Kormányzóul testvérbátyját, Kristófot nevezte ki vajdává, akinek Bocskai István testvére, Bocskai Erzsébet volt a felesége. Bocskai István még abban az évben birtokaira utazott és nem tért vissza a császári és királyi udvarba, hanem erdélyi szolgálatba lépett és pályája hamarosan emelkedésnek indult.

1581-ben elhunyt Báthory Kristóf és felesége, árván maradt gyermekük, a 9 éves Báthory Zsigmond (1572-1613) mellett alakított kormányzótanácsnak nagybátyja, Bocskai István is tagja lett. 1583-ban Bocskai István megnősült, egy gazdag főúr fiatal özvegyét, Hagymássy Katát vette nőül (házas 1583-1604), vagyona házassága révén igen megnövekedett, gyermekük nem született. 1588-ban nagykorúvá nyilvánították Báthory Zsigmondot, mellette tanácsadói tisztet töltött be Bocskai, aki sorra kapta egyre maga-

sabb megbízatásait. 1591-ben a Báthoryak behívták a jezsuitákat Erdélybe, akik iskolát nyitottak, vezetőjük, Alphonso Carillo atya a fejedelem gyóntatója lett és hamarosan a református Bocskaival együtt a törökkel történő szakításra és Rudolf (1576-1608) német-római császár, magyar és cseh királlyal és a Keresztyén (Szent) Ligával kötendő szövetségre igyekeztek a fejedelmet rávenni. 1592-ben Bocskait váradi kapitánnyá, továbbá Bihar vármegye főispánjává nevezte ki a fejedelem, ezzel a Partium ura és az ország legfontosabb katonai vezetője lett.

1591-ben gyakorlatilag elkezdődött a tizenöt éves háború (1591-1606), a hadüzenetet III. Murád szultán ugyan csupán 1593-ban küldte el Rudolf császár és királynak. Erdélynek előbb-utóbb döntenie kellett, hogy melyik oldalon avatkozik be a küzdelembe. Az erdélyi országgyűlésben az úgynevezett török párt volt többségben, amely akkor lett volna hajlandó a török ellen fegyvert fogni, ha a Keresztyén Liga seregei beveszik Budát. Ez nem következett be, de mind a török, mind a keresztyén tábor ért el hadi sikereket, az utóbbi többet. 1594-ben Báthory Zsigmond Bocskai katonai erejére támaszkodva a nyár végén kivégeztette unokatestvérét, Báthory Boldizsárt, akit ő tett maga helyett nem sokkal korábban fejedelemmé. Az ország kancellárjával az élen tíz törökpárti tanácsúrnak hullott porba a feje, többek börtönbe kerültek. A sok elkobzott vagyon a hadi készülést szolgálta. Az erdélyi országgyűlés ezek után kész volt a Keresztyén Ligához csatlakozni. 1595. január 10-én Bocskai István díszes erdélyi küldöttség élén érkezett Prágába és I. Rudolf udvarában szövetséget kötött a Keresztyén Ligával. A szövetség megpecsételése a birodalmi hercegi rangra emelt Báthory Zsigmond feleségül kapta Habsburg Mária Krisztierna főhercegnőt, aki évekig élt Erdélyben és helytartóként többször sikeresen helyettesítette férjét, akivel azonban sajnálatosan házasságuk elhalálása elmaradt, emiatt később felbontásra került. Bocskai a szövetséggel bizonyította, hogy nem hiába kapott a császári és királyi udvarban rangos nevelést és feltétlen bizalmat. A kocka e szerződéssel el lett vetve, Erdély belépett a törökellenes felszabadító háborúba, aminek a kortársak szerint Buda török kézre kerülése (1541) után ötven évvel végre eljött az ideje.

Erdélynek hatalmas megtorló török támadással kellett szembe néznie. 1595 augusztusában Szinán nagyvezér elfoglalta Bukarestet, Mihály havasalföldi vajda, Erdély hűbérese a Kárpátok közelébe vonult vissza. Szeptemberben az erdélyi országgyűlés viszaadta azoknak a közszékelyeknek az ősi szabadságot, akik hajlandók lesznek részt venni a török elleni hadjáratban. Huszonötezer székely fogott fegyvert Báthory Zsigmond hívására. Az erdélyi sereg Bocskai István fővezérletével Gyurgyevónál október végén, Mihály vajda hadaival egyesülve megverte Szinán nagyvezér seregét. Erdély területén megkezdődött Borbély György karánsebesi bán vezetésével a várak töröktől történő visszavívása, hamarosan tucatnyi vá-

rat szabadítottak fel. A nagy próbatétel ideje azonban a következő évben jött el. Erdélyben viszont már 1595 decemberében kapitális hibát követett el a fejedelem kormányszata, országgyűlési törvényben vonta vissza a közszékelyeknek szeptemberben adott szabadságot. 1596 január végén és februárban a lázongó székelyeket Bocskai István a nemesi hadakkal leverte és kegyetlen vérengzéssel torolta meg jogos követelésüket. Ezzel a székelyek támogatását elvesztette Báthory Zsigmond, Bocskai pedig a törökpárti főurak lemeszárlásával szerzett rossz hírért a székelyek irgalmatlan leverésével öregbítette. Megkezdődött a székelyek Moldvába települése.

Kilian Lucas rézmetszete, 1594. Kiadó: Balthasar Caymox

A török a krimi tatárokat küldte Erdély megbüntetésére, akik 1596 tavaszán a Maros és Körösök vidékét pusztították, majd, amilyen gyorsan jöttek, gazdag zsákmánnyal olyan gyorsan elviharzottak. III. Mehmed szultán személyes vezetésével 1596 nyarán megérkezett a török sereg. Elfoglalta Eger várát, amit a Miksa főherceg parancsnoksága alatt a közelben tartózkodó jelentős keresztyén sereg, nem akarván kockáztatni vereségét, tétlenül nézett végig. Hamarosan egyesült Miksa Báthory Zsigmond erdélyi hadseregével és október 26-28-án, háromnapos csatában majdnem fényes győzelmet aratott a szultán seregén. A külföldi zsoldosok azonban, amikor a török tábort elérték, fosztogatni kezdtek, a hadrend felbomlott, ekkor a megvert törökök ellentámadásba mentek át és a tizenöt éves háború legnagyobb csatáját megnyerték.

Báthory Zsigmond számára egy 1602-ig tartó vesz-zőfutás kezdődött. Háromszor mondott le Erdély trónjáról először és utoljára I. Rudolf, második alkalommal unokatestvére, Báthory András püspök javára. Cserében Oppeln és Ratibor sziléziai hercegséget, valamint a királytól évjáradékot kapott, de kétszer meggondolta magát és visszavette a fejedelemséget, és az erdélyi rendek lelkesen visszafogadták. Közben Giorgio Basta gróf tábornok, kassai császári főkapitány hadai és alkalmanként a király megbízásából Mihály vajda rémuralma alatt élt Erdély. Harmadik, 1601 márciusában történt hazatérése után Báthory Zsigmond visszatért a török hűségére, a szultántól megkapta a fejedelmi athnámét, valamint török segédcsapatokat és felvette a küzdelmet Basta generális császári- és Mihály vajda csapataival. 1601 decemberében Báthory Zsigmond visszaadta a közszékelyek szabadságát és visszaállította a széki önkormányzatot. 1602 júliusában Zsigmond fejedelem elfogadva I. Rudolf ajánlatát, javára lemondott immár véglegesen Erdély trónjáról és Csehországban élte le hátralévő éveit. Befolyásolható és állhatatlan természetűnek szokták nevezni, szerintünk szánni való beteg ember volt, depressio maniacaban, azaz mániákus depresszióban szenvedett. Sajnálatosan kudarcot vallott házasságának oka vagy impotencia, vagy homoszexualitás lehetett. Felesége így is évekig kitartott mellette és osztózott fejedelmi feladataiban, Erdélyt csupán 1599-ben hagyta el. Zsigmond személyes állapotának az volt a történelmi tragédiája, hogy államfő volt és akarata ellenére országát juttatta évekre katasztrofális helyzetbe.

Bocskai István a mezőkeresztesi csata után látványosan háttérbe szorult. A zavarossá vált erdélyi viszonyokért őt okolták. Azzal vádolták, hogy ő és Carillo atya vette rá Báthory Zsigmondot a török ellen fordulásra, ami a kilátástalan helyzetre, idegen seregek sok pusztítással, állandó sarcolására, a létbiztonság megszűnésére vezetett. Ebben a közvéleménynek igaza volt. Bocskai a zavaros időkben is kitartott I. Rudolf mellett, neve gyűlöletessé lett Erdélyben. Tiszt-ségeit sorra elvesztette, 1599-ben országgyűlés emelt hűtlenségi vádat ellene, erdélyi birtokait elkobozta, magát száműzte Erdélyből, mégsem gondoljuk „küldött” embernek, akit a királyi és császári udvar azért küldött volna, hogy játssza kezére Erdélyt. Széles horizontú műveltségével meggyőződése volt, hogy Ma-

gyarország újra egyesítése, a török által megszállt terület felszabadítása nem történhetik meg nagy nyugati összefogás nélkül. Ahhoz az első lépés viszont Erdély egyesítése a Magyar Királysággal a Habsburg dinasztia uralma alatt. Ennek a dinasztiának magyar királyai 1556-tól német-római császárok is voltak, a nagy nyugati összefogást a kortársak szerint megvalósíthatták. A tizenöt éves háború meghozta a Keresztyén vagy Szent Liga megalakulását, nyugati katonai segítséget. Bocskainak 1604-ig, a magyar királynak, politikai és katonai elitjének adott esetben még 1606-ig terjedő időre volt szüksége ahhoz, hogy belássa, az oszmán uralom alól a Keresztyén Liga segítségével sem tudják felszabadítani Magyarországot. Bocskai közvetítésével akkor, győzelmes szabadságharca után a magyar király és a szultán megkötötte a zsitvatoroki békét.

1604 döntő fordulatot hozott Bocskai helyzetmeg-ítélésében. Már korábban, Erdélyből száműzve, ottani birtokaitól megfosztva, szót emelt a királynál az Erdélyt megszállva tartó Basta generális rémuralma, féktelen sarcolása, katonáinak fosztogatása ellen. A király válaszul mintegy két évre udvarában „marasztalta”, vagyis valójában internálta Bocskait, majd csak 1604 elején engedte haza birtokaira, akkor viszont magyarországi javai mellé kegyesen erdélyi birtokait is visszaadta. Bocskai ekkorra már szemléletváltáson ment át. Amint írtam, belátta, hogy Magyarország felszabadítása az adott időpontban kivihetetlen, Erdélyt hiába adták át a királynak, erői elégtelennek bizonyultak a török ellen. Erdély szuverenitását, a török iránti hűbéri alávetés árán is vissza kell állítani. 1604 januárjában Belgiojoso gróf kassai főkapitány az ottani Szent Erzsébet templomot katonai erőszakkal elvette az evangélikusoktól és a katolikusoknak adta, megindult a protestáns templomok elfoglalására tett kísérletek sora, hol sikerrel, hol sikertelenül. A református Bocskait ez elkésérítette. Bocskai 1604 március elején Konstantinápolyba küldte egy török rabját és általa engedélyt kért a Portától az erdélyi fejedelemség megszerzésére. Április 1-én a Portától pozitív választ kapott Bocskai. Az év tavaszán a király az országgyűlés bezárása után 22. szám alatt egy olyan törvényt hamisított és szentesített az országgyűlésen hozott törvények végére, amit nem is tárgyaltak. Az 1604. évi 22. törvény megerősítette a korábbi országgyűléseknek a protestáns vallást tiltó rendelkezéseit és kimondta, hogy a jövőben vallásügyet az országgyűlésen nem lehet tárgyalni. A 90%-ban protestáns Magyar Királyságban heves tiltakozást váltott ki a vallásilag teljes jogfosztásukat jelentő hamisított törvény.

Bethlen Gábor (1580-1629, erdélyi fejedelem 1613-1629) vezetésével a temesi vilajetbe menekült erdélyi bujdosókkal is felvette a kapcsolatot Bocskai. 1604 szeptember közepén Temesvár közelében királyi szolgálatban lévő hajdúk sikeresen rajtaütöttek a bujdosók táborán, akik arról értesítették Bocskait, hogy ránézve terhelő leveleket zsákmányoltak a hajdúk. Történet-szek szerint a terhelő levelek zsákmányolása nem volt igaz, csupán így akarták cselekvésre bírni Bocskait,

ami sikerült. Bocskait rakamazi táborába rendelte Belgiojoso generális, aki azonban nem ment már azért sem, mert Illésházy István báró, gazdag főurat az előző évben vagyonának elkobzása okából fej és jószágvesztésre ítélték, Lengyelországba menekülésével mentette meg az életét, Bocskai nem akart Illésházy sorsára jutni. Várának kapitányaival és bizalmi embereivel szeptember legvégén az ellenállás mellett döntöttek, amit egyik várkapitánya nyomban elárult a császáriaknak. A váradi császári alkapitány elfoglalta Szentjobb várát, Kerekit sikertelenül ostromolta. Bocskai egy közeli kis hajdú csapat kapitányával megegyezett, hogy „az körösztinsigne, az mi országunknak s ides hazánk-nak” oltalmazására mellé állnak, ennek megnyerték a Belgiojoso seregében lévő hajdúkat is. Belgiojoso színleg Gyula ellen indult, valójában Bocskai elfogása volt a célja, amikor 1604. október 14-ről 15-re virradóan Álmosd és Diószeg között éjjel előhadát megsemmisítették Bocskai csapatai úgy, hogy a császári seregben menetelő hajdúk mellé álltak. Másnap bevonultak Debrecenbe, ahol Debreceni Szappanos János református lelkipásztor üdvözlő versében magyarok Mózesének és Gedeonjának nevezte Bocskait, aki Isten megbízásából megszabadítja a magyarokat az idegen szolgaságból. Ezzel meglett a felkelés eszmei, ráadásul bibliai alapja. A hajdúk a továbbiakban ennek hangoztatásával hívták Bocskai zászlaja alá az ország lakosait. Bocskai a kálvini ellenállási jogra és az 1222-ben kiadott Arany Bulla ellenállási záradékára is hivatkozva szólította fegyverbe a törvényeket megszegő zsarnokká vált király ellen a nemességet, amely tömegesen állt zászlaja alá. A főurak is szívesen fogtak fegyvert az ország alkotmányos szabadságának és a protestáns vallásfelekezetek szabadságának helyreállítása, országos törvénybe foglalása érdekében. A felkelés ezzel szabadságharcra változott és alkotmányos megalapozást nyert.

A török szultán fejedelemmé elismerő oklevelét, az athnámét, valamint a fejedelmi jelvényeket 1604. november 20-án Bethlen Gábor vitte háromszáz fős küldöttség élén Bocskainak Kassára, akinek a város megnyitotta kapuit és ahol Bocskai berendezte székhelyét. A hadjárat kezdetben váltakozó szerencsével alakult. Novemberben Basta kétszer is megverte Bocskai hadait, sőt decemberben Kassa ostromával is megpróbálkozott, de hiába. Bocskai viszont céltudatosan Erdélybe tette át hadműveleteit. Hátországának felszabadítását és magának országgyűlésen fejedelemmé választását akarta. Februárban szövetséget kötött a moldvai fejedelemmel és katonai segítséget kapott tőle, február 16-án kiáltványban biztosította a közszékelek szabadságjogainak helyreállítását. Amint írtam 1605. február 21-én Marossszardán/Nyárádszardán az erdélyi országgyűlés fejedelemmé választotta, immár nem csupán a szultán athnáméja alapján, hanem az erdélyi országgyűlés választása alapján, alkotmányosan lett Erdély legfőbb közjogi méltósága, államfője, fejedelme. Brassó város koronával ajándékozta meg a fejedelmet. Hadai hamarosan meghódították

Felső-Magyarországot, sőt a Dunántúl töröknek nem hódolt részét. 1605. április 21-én, amint írtam Szerencsen országgyűlést tartott, ahol e méltóságot először alkalmazva, Magyarország fejedelmévé választották. Ekkor utasította portára küldött követségét, hogy kérjék a szultántól, hogy Magyarország királya lehessen. A kérés teljesült és 1605. november 11-én, Pesten Lalla Mehmed nagyvezér a szultán nevében Magyarország királyává emelte Bocskait és királyi jelvényekkel, köztük díszes koronával ékesítette. Bocskai tiszteletre méltó reálpolitikai ítélőképességről tett tanúbizonyságot, amikor a királyi jelvényeket elfogadta, de nem koronáztatta királlyá magát. Ezzel biztosította a császárral és királlyal köthető béke lehetőségét.

A békekötés lehetőségeinek kimunkálása 1605 nyarán megkezdődtek, a király megbízottaival az érintkezés felvétele megtörtént. A Dunántúl osztrák határ menti részét a császári csapatok visszafoglalták. Ezzel szemben Erdélyben szeptember első felében a szászok is elismerték fejedelemnek Bocskait, akit szeptember 14-én Medgyesen az országgyűlés beiktatott fejedelmi méltóságába, tudomásul véve, hogy a kormányzó tisztséget a fejedelem távollétében Rákóczi Zsigmond báró tölti be. December 12-én 9254 gyalogos hajdú vitte, őket és leszármazottaikat lokális nemességgel ruházta fel és Szabolcs vármegye területére, Kálló, Nánás, Dorog Hadház, Vámspércs, Sima és Vid helységekbe letelepítette.

A török csapatok hathatós közreműködésével Bocskai csapatai fölénybe kerültek. A baj csupán az volt, hogy a törökök Bocskai megsegítése címén igyekeztek visszafoglalni a tizenöt éves háború során elvesztett területeiket, sőt lehetőleg továbbiakat is meghódítani. Bocskai csapatai egy idő után élvezték a királyi csapatok segítségét, amennyiben ha nem tudták a Bocskai és a török együttes seregével szemben megvédeni egy-egy várukat, inkább a Bocskai csapatainak adták át és kizárták a törököket. A királyi hatóságnak is sürgető érdeke lett a béke mielőbbi megkötése, hogy ezzel lefékezzék a török térnyerését. 1606 nyarán Bécsben kötötték meg a békét. Erdély helyzete a speyeri szerződés értelmében nyert rendezést. Három felső-magyarországi vármegye Bocskai és közvetlen leszármazottai uralkodása idejére Erdélyhez csatolódott. A Magyar Királyság alkotmányos jogait helyreállították, sőt a magyar történelemben először a protestánsok szabad vallásgyakorlatát is. A béketárgyalás során a katolikus tárgyalóféltől attól tartott, hogy a protestánsok vallásszabadságuk birtokában az ország 90%-os protestáns többségét adva elnyomják a katolikusokat, ezért megnyugtatóra belevették, hogy a protestánsok vallásszabadságukat a katolikus vallás sérelme nélkül gyakorolhatják. Bocskai észrevette, hogy ez komoly támadási felületet ad a katolikusoknak, valójában akár a protestánsok pusztaságát is meg lehet majd kérdőjelezni, mert az már sérelmes a katolikus vallásra nézve. Nem akarta aláírni a fejedelem a békeok-

mányt. Mátyás főherceg oklevélben biztosította, hogy a bécsi béke országgyűlési törvénybe iktatásakor ezt a mondatot kihagyják. 1608-ban valóban úgy iktatták törvénybe a békét, hogy ezt kihagyták belőle. Ennek ellenére nem egészen 200 évig a katolikusok a bécsi béke eredeti szövegére hivatkozva tagadták a protestánsok pusztai létjogosultságát is. Egy másik ponton a jobbágyok protestáns vallásszabadságát tagadták a későbbiekben a katolikusok, mondván, hogy a szabad vallásgyakorlást kapó protestáns néprétegek között a jobbágyok nem szerepelnek, az nem érdekelte őket, hogy a béke szövegében benne volt, hogy „és a falvak lakói” is megkapják a vallásszabadságot. Ezt a hiányt a fejedelem sem vette észre.

A béke Bocskai István elévülhetetlen történelmi érdeme és a néhány hónap múlva megkötött zsitvatoroki béke is. Nem véletlenül került 1909-ben a genfi reformációs emlékműre a fejedelem szobra. Személyes tragédiáján túl az ország történelmi tragédiája, hogy 1606. december 29-én Bocskai István 49 évesen elhunyt. Ő és kortársai mérgezésre gyanakodtak, holott veseelégtelenség volt néhány hónapos betegség után bekövetkezett halálának oka.

Dr. Csohány János

Felvétel ideje: 2025 március 2 Tjeukemeer

EGYÉB HÍREK

Zarándokközpontot hoztak létre a budapesti Ferenctiek terén, a templom mögötti udvar 5. lépcsőházának első emeletén, amelynek célja, hogy információs központ, szakmai, közösségi és lelkesítő legyen a zarándokok és a zarándoklatokszervezői számára. Az intézményt 2024 december 11-én nyitották meg, de a rendszeres működés a felújítási munkálatok befejezésével, 2025 első felében indul.

A zarándokközpont megnyitóján Nacsa Lőrinc, a Miniszterelnökség nemzetpolitikaért felelős államtitkára kiemelte: szükség van egy helyre, egy oázisra, ahol találkozhatnak a zarándokok, ahol megoszthatják egymással felhalmozott tudásukat, ahol szakmai, lelki segítséget kaphatnak, és ahol egymásra találhatnak a

zarándoklatok szervezőivel.

A kormány 25 millió forinttal támogatta a központ létrejöttét és működését – mondta az államtitkár, hangsúlyozva, kiemelt vallásturisztikai cél, hogy egyre többek induljanak el a magyar zarándokutakon, nemcsak Magyarországról, hanem külföldről is.

Nacsa Lőrinc /képünkön/ kitért arra: nem véletlen a helyszínválasztás. Budapest szívében zarándokközpontot nyitni jelzi azt is, hogy Magyarországon a keresztény gondolat a középpontban áll. Nem a külvárosban hozták létre a központot – tette hozzá –, hanem ott, ahol a legtöbben megfordulnak, „mert talán ennek a nyüzsgő városnak van igazán szüksége evangelizációra”.

Molnár András József, a Viator Egyesület elnöke, a zarándokközpont társkoordinátora arról beszélt: sokféle út van, és többen indulnának el, ha többet tudnának, ha ajánlanának nekik való, az ő életükbe beleférő zarándoklatokat.

Azt is mondta: a zarándoklat élethalakító tud lenni, és sokan indulnak azért zarándokútra, mert valami többet szeretnének az életükbe. A központ célja ezért az is, hogy a zarándoklatról visszatérők lelki közösséget, társakat és segítséget találhassanak, hogy a zarándoklaton megélt élményeiket beépíthessék mindennapjaikba.

Forrás: Hollandiai Katolikus Magyar Egyházközségi Hírlevél 2024/3

In memoriam Chrudinák Alajos

Közel-Kelet, Izrael és az arab, valamint az afrikai világ szakértőjeként szerzett magának hírnevet Chrudinák Alajos. Számunkra viszont ennél is többet jelent saját nemzete iránti szeretete, az 1956-os forradalomban egészen fiatalon játszott szerepe, a népeinket megnyomorító kommunizmussal zembeni ellenállása, a trianoni sorsra jutott erdélyi vérei iránti cselekvőkész szolidaritása – írja Tőkés László.

Tőkés László és Chrudinák Alajos - Tőkés László archívuma

Öt esztendeje annak, hogy a mi Alink, a sémi nyelvek tudós tanítója, külpolitikai szakértő, a Magyar Rádió, majd a Magyar Televízió riportere, tudósítója, az MTV Panoráma című műsorának legendás főszerkesztője, mintegy százhetven riport-dokumentumfilm szerzője, Chrudinák Alajos eltávozott „a minden élők útján”.

Kiterjedt és úttörő munkásságának méltatására nem vállalkozom – ezzel a szakma adósa Neki. De mivel az 1989-es rendszerváltozás „eszme-barikádjain” találkoztunk, és történelmünk eme sorsfordító eseménye alkalmával az isteni Gondviselés egymás mellé állított bennünket, a ragaszkodó bajtársi szeretet és a mélységes hála érzésével emlékezem meg Róla.

Nagy nap volt számomra 1989. július 24-ike. Minden-napi zaklattatásaink és félelmeink szövevényei közepette számláltuk napjainkat. A reggeli kávézás hétköznapi megszokottságában próbáltuk elhessegetni sötét gondolatainkat, amikor ezen a verőfényes reggelen váratlan csengőszóra siettem temesvári parókiám immár vaspántokkal bebiztosított ajtajához: vajon ki jön, kinek van mersze még bekopogni hozzánk? – gondoltam magamban aggódalmasan. És akkor – csodák csodája – nem ellenség vagy hatóság keresett, hanem egy helybéli meghitt jóbarátunk érkezett izgatottan, hogy elújságolja a már- már abszurdnak számító, szenzációs hírt, hogy bemondták a műsorelőzetesben: este engem mutatnak a Panorámában.

Annakidején, áprilisban, titkon egy kanadai francia stáb készített velem egy mélyinterjút. Mint utóbb kiderült, a kanadai megrendelő végül is nem vállalta a Ceaușescu-rezsimet leleplező, erdélyi magyarságunk sorsát bemutató felvétel levetítését. Kanadában élő Tőkés István bátyám ekkor kereste meg Chrudinák Alajost. Alinak kemény kiállással sikerült elérnie, hogy az MTV műsorára tűzhesse az interjút. Mind-ezt akkor én nem tudtam, ezért annál nagyobb meglepetés volt számomra, amikor este Chrudinák Alajos érezhető megrendüléssel felkonferálta elsikkadni látszó beszélgetésünket a Panoráma című külpolitikai magazinműsorban.

A kocka el volt vetve.

A „hallgatás falát” sikerült áttörni. Erdély ügye premier plánba került. A falurombolás ördögi terve személyes tanúságtétel gyanánt került nyilvánosság elé. Egy szempillantás alatt harcostárakká váltunk az igazság kimondásában. Chrudinák Alajos fegyverbarátommá lett a hallgatás falának lerombolásában. „A tájékoztatásnak egyetlen kritériuma lehet: az igazság kimondása” – vallotta a Panoráma főszerkesztője. „Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk Isten” – tegyük hozzá az isteni Ige szavával –, „hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét” (2 Tim 1,7) Isten erejével és a józanság vakmerőségével – íme – a félelem tornyosuló akadályait is sikerült elhárítanunk, és ennek utána, hónapokon át Ali mindvégig szívén viselte sorsomat,

Temesvár végvári harcát, úgy, amiképpen műsora zárszavában maga kérte: „Szeretnék mindenkit arra kérni, itthon és a határokon túl, hogy vigyázó tekintetükkel, odaadásunkkal, támogatásunkkal vegyük oltalmunkba Tőkés Lászlót, hogy erőt és bátorítást mérítsen szolidaritásunkból ezekben a nehéz napokban.”

A távolból és kívülről ezáltal – mondhatni – cselekvő részese és elkötelezett harcosa lett Chrudinák Alajos temesvári ellenállásunknak. A „közszolgálati” média rendkívüli erejét latba vetve kísérté végig elkeseredett küzdelmünket, hétről hétre megtalálva a módját, hogy hallassa hangját és védelmet nyújtson határon túli testvéreinek, a sorsuknak kiszolgáltatott temesvári és erdélyi népünknek. De ugyanakkor nemcsak magyarságunk gondjára figyelt, hanem a változások sodrásában kavargó egész kelet-közép-európai térség valamennyi népének sorsára, Václav Havel és Mihály román király megszólaltatásával mintegy tematizálta a láncreakciószerűen kibontakozó rendszerváltozást, és ezáltal a forradalmi átalakulások „viharmadaraként” töltötte be a szakmai kiválóságát messze felülmúló hivatását.

A veszélyeket vállaló újságíró - Tőkés László archívuma

Közel-Kelet, Izrael és az arab, valamint az afrikai világ szakértőjeként szerzett magának hírnevet Chrudinák Alajos. Számunkra viszont ennél is többet jelent saját nemzete iránti szeretete, az 1956-os forradalomban egészen fiatalon játszott szerepe, a népeinket megnyomorító kommunizmussal szembeni ellenállása, a trianoni sorsra jutott erdélyi vérei iránti cselekvőkész szolidaritása.

A nemzetidegen média jelenkori tobzódása idején és a harmincöt év után is tovább húzódó demokratikus rendszerváltozás közepette a Néki kijáró megbecsüléssel méltassuk Chrudinák Alajosnak, a nemzeti újságírás és televíziózás nagy alakjának életét és munkásságát. Tartozunk ezzel magunknak és Neki is, hiszen sikeres pályája végén méltatlanul bántak el vele politikai ellenlábasai és munkaadói.- Nagyvárad, 2025. március 11.-.

Tőkés László

MÁRCIUS 8: MEGEMLÉKEZÉS DE RUYTER ADMIRÁLISRÓL

1676 tavaszán a híres holland admirális, Michiel de Ruyter seblázban hunyt el a szicíliai Szirakuzai-öbölben. 1677 óta az amszterdami Nieuwe Kerk főoltára alatti kriptában nyugszik. Erről minden évben megemlékezik a holland De Ruyter Alapítvány.

Ennek kapcsán magyarként ilyenkor azt is emlékeztünkbe idézzük, hogy az admirális 1676-ban 26 magyar protestáns lelkészt kiszabadított a gályarabságból.

Részletes program: 16:30 Teremnyitás - 17:00 Megnyitó és előadások - 17:50 Koszorúzás a díszsírhelynél; - 18:00 Látogatás a kriptában; - 19:00 Zárás

Információk a jelentkezésről: <https://www.deruyter.org/nieuws/symposium-zaterdag-8-maart-2025>

Debrecen ---A magyar protestáns gályarabok felszabadítására emlékeztek Debrecenben

Idén is közös koszorúzási ünnepséget tartott a gályarab-szabadítás emléknapján a Debreceni Református Hittudományi Egyetem és a Debreceni Egyetem. A két intézmény évente hagyományosan az évfordulóhoz kapcsolódva, február 11-én tart megemlékezést az emlékoszlopnál.

A Református Kollégium előtti Emlékkertben 1895 óta áll a Gályarabok emlékoszlopa.

Az 1673-ban törvény elé idézett, majd 1675-ben gályarabságra ítélt 41 protestáns lelkész és tanító nevét

megörökítő oszlopon az életben maradottakat 1676. február 11-én kiszabadító Michiel Adriaenszoon de Ruyter holland tengernagy neve olvasható, valamint egy latin nyelvű felirat: „Azon lelkipásztorok emlékoszlopa, akiket az evangéliumi hitükért és szabadságukért Magyarországról a nápolyi gályákra hurcoltak”.

A három és fél évszázada történeteket Baráth Béla, a DRHE rektora idézte fel beszédében:

- A gyászévtized 350. évfordulójára emlékezünk, amikor a pozsonyi véstörvényeszkre beidéztek a hitüket megtartó lelkészeket és tanítókat, akik ellen pert indítottak, fej- és jószágvesztésre, illetve sokakat gályarabságra ítélték. Részben Nápolyban, részben Velemben adták el őket, ami a korabeli viszonyok szerint egy elnyújtott halálos ítéletet jelentett. Mindezt annak ellenére, hogy az esemény már akkor komoly nemzetközi figyelmet keltett fel és gyűjtés is indult az elítéltek kiszabadítására – fogalmazott Baráth Béla.

Az évfordulóhoz kapcsolódóan kiállítás is nyílt a Református Kollégium Nagykönyvtárának előterében.

A megemlékezésen a Debreceni Egyetem képviseletében Bozzay Réka, a Bölcsészettudományi Kar (BTK) Germanisztikai Intézet Néderlandisztika nem önálló Tanszék megbízott vezetője a történelmi események debreceni vonatkozásaira hívta fel a figyelmet, mivel az emlékoszlopon a Jablonczay név is olvasható.

- Ez a Jablonczay a mi Szabó Magdánk ősapja, akit társaival együtt Michiel de Ruyter szabadított meg a nápolyi gályáról. Ha a holland rendek nem szereznek tudomást a magyar lelkészekről, akkor Jablonczay nem szabadul ki és nekünk nem lenne Szabó Magdánk, aki hithű protestánsként, a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnokaként is a vallási tolerancia mellett tette le voksát, és aki egy csodálatos életművet hagyott az utókorra – hangsúlyozta Bozzay Réka.

Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével a Holland Királyság Budapesti Nagykövetségének képviseletében Yvette Szepesi helyettes nagykövet is, aki első alkalommal tett látogatást Debrecenben.

Beszédében kiemelte: Debrecen Hollandiában az évszázados magyarországi protestáns mozgalom szellemi központjaként ismert.

- Az elítélt prédikátorok szabadon bocsátásában a holland rendi gyűlés megbízásával múlhatatlan érdemket szerzett Michiel de Ruyter tengernagy, de vajon tette katonai teljesítmény, humanitárius beavatkozás, politikai tett vagy diplomáciai játszma volt? – tette fel a kérdést a nagykövethelyettes.

- Bár erre soha nem fogjuk tudni megadni a választ, az azonban biztos, hogy a magyar protestáns lelkészeknek 1676-ban nyújtott segítséget a jobb idők előhírnökének tekinthetjük, gondoljunk a 18. századi felvilágosodásra, a 19. századi szociális reformokra és a 20. századi emberi jogokra – emelte ki Yvette Szepesi.

Az emlékoszlopnál Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, Yvette Szepesi holland nagykövethelyettes, Baráth Béla, a DRHE rektora és Bozzay Réka tanszékvezető, a DE BTK egyetemi docense helyezte el a megemlékezés koszorúját.

Forrás: dehir.de

IN MEMORIAM

Horváth Piroska festménye

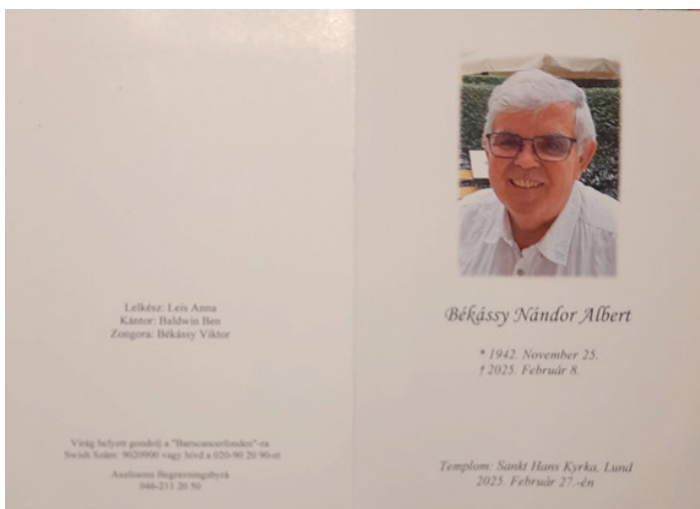
Jan Cornelis Zuurveld /Rotterdam, 18 juli 1942 – Puttershoek, 10 maart, 2025/

Özvegye, Gré számára vigasztalást kívánunk, szeretettel: Lukácsy Szilamér, ny. erdőcsinádi/mezőbándi lelkész, valamint Hermán M. János lelkipásztor és családja

A temetésre Numansdorpban kerül sor 2025 március 15-én. A.B.F.R.A.

EMLÉKE LEGYEN ÁLDOTT!

Elhunyt dr. v. Békássy N. Albert orvosprofesszor, a NyEMRLSz világi elnöke

Dr. Békássy Nándor Albert testvérünk halálhírét szomorú szívvel vettük tudomásul. Délvidékről származott, egy háromgyerekes zombori református lelkészcsaládban

látta meg a napvilágot. A gyászjelentésből idézzük születésének és elhunytának adatait:

*Pacsér 1942. nov. 25. -
† Lund 2025. feb. 08.

Svédországi temetésén a MRE részéről nt. Sógor Csaba zsinati főtanácsos búcsúztatta és méltatta a sokrétű szolgálatát 2025. február 27-én a lund templomban. A gyászszerartás alkalmával Egyházközségünk és a hollandiai magyar reformátusok nevében részvétet nyilvánított Urbán Ákos gondnok és Urbán-Kátay Emőke

Mély fájdalommal, megrendüléssel tudatjuk, hogy

Dr. Békássy N. Albert

áldott emlékeztető szolgatársunk, testvérünk, életének 82. évében megtért Teremtőjéhez.

A gyászistentisztelet

Svédország-Lundban, családja körében tartották meg, 2025. február 27.-én a Svéd Egyház temetési liturgiája szerint.

A Nyugat- Európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat a világi elnökétől méltóképpen búcsúzik itt, Magyarhonban- a Budapest Kálvin téri Református Gyülekezet templomában 2025.május 17-én 11:00 órakor.

A megemlékező istentiszteleten szolgál: Orosz Attila esperes, Bácsfekete lelkipásztora. (Délvidék), és özv. Lázár Csabáné, a Szolgálat lelkes elnöke.

Erre az istentiszteletre szeretettel hívjuk és várjuk kedves Testvéreinket, mindazokat, akik ismerték és tisztelték Békássy N. Albert atyánkfíát.

Kérjük, hogy jelezzék az alábbi elérhetőségeken, hogy hány fővel kívánnak részt venni a gyászistentiszteleten.

Kérném mindazokat, akik szóban is részvétet szeretnének nyilvánítani, hogy szándékukat *jelezzék legkésőbb 2025. április 30-ig* az idő beosztása miatt. Szeretetteljes emlékét szívünkben őrizzük, imáinkkal kísérik utolsó útjára.

Özv. Lázár Csabáné, lelkes elnök---Tel:
+36 30 254 8883. sdgistszeret@gmail.com

KIRÁLYTÁRSASÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÉLET – NAGYVÁRAD
Cum Deo pro patria et libertate

TÖRKES LÁSZLÓ

Nyugat-Európai Magyar Református

Lelkigondozó Szolgálat

Nt. Lászlóné-Zaha Dalma Enikő lelkeszi elnökségének

Budapesti

Tisztelt Elnökségem!

„...tetszék az Istennek, hogy az ígéhirdetés boldonsága által tartsa meg a hívőket” – olvassuk Pál apostól levelében (1Kor 1,21). Fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva vettem tudomásul Isten „boldondjának”, a Lelkigondozó Szolgálat világi (társ-)elnökének dr. Békassy N. Albert tudós orvos elhúzásának a hírért, aki tartalmas pályafutása egész idejében népe és anyaszentegyháza szolgálatára tette fel életét, s a Kárpát-medencei magyarság hűséges fiaként – mondhatni – nemes megszállottsággal, kivételes hivatástudattal építette a szétszórtásban élő hittestvérci megtartó testvéri közösséget. Apánk is összekapcsoltak bennünket a hajdani elszakított területeken, de a kettőnk szolgálata is szorosan összefonódott egymással az 1989-es rendszerváltozás nyomán, a Magyar Reformátusok Világszövetségében.

Egyházunk tanúságtévéjeként emlékezünk rá, és folytatjuk nemes örökségét.

Isten vigasztalását kérve Családjára és a Lelkigondozó Szolgálat közösségére, szeretettel küldöm testvéri köszöntésemet – in Christo:

Nagyvárad, 2025. február 12.

Dél - Svédországi Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége
Szent György Kovagrend
Európai Magyarországi Hódvadás András Török László
Vajdasági Szent György Kovagrend Pirovárnai,
Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat
Nt. Lászlóné-Zaha Dalma Enikő
Heddelad Anna Maria Pénis
Nyugat - Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége
Korvinsky Miklós, Előd Bécs / Bécses Pál Stuttgart, Jaskó János
London, Harkai Pieter Hannover, Sedvő András Zürich

Ft. Török László vigasztaló és a gyászolókkal együttérző levele, Nagyvárad, 2025 február 12

Urbán Ákos felvétele

**Következő istentiszteletünk dátuma:
2025. április 13, Virágvasárnap**

Az Év Igéje 2025 ben:

**„Betölti javaival életed, megújul ifjúságod
mint a sasé.” (Zsolt 103,5)**

A megújulás a hívő élet egyik kulcsfogalma. Ez az ige jó vezére lehet a 2025-ös tematikus évnek: megújulhat gyülekezetünk ifjúsággal kapcsolatos munkája.

2025 Az Ifjúság Szolgálatának Éve

KÉRELEM, FELHÍVÁS

Kérjük a világon bárhol élő testvéreinket hogy hagyaték/testamentum révén templom, illetve istentiszteleti hely vásárlásában segítsék az egyházközségünket. Megmaradásunknak Krisztus a záloga, a bizonyoságtételhez meg a tanításhoz (is) szükség van templomra és iskolára!

„Schepken Christi”: Krisztus hajója

Az emdeni református nagytemplom kapujának a hajdani díszje, amely a hitük miatt üldözött és menekült holland gyülekezetek jelvénye volt.

ZWOLLEI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
HONGAARSE PROTESTANTSE GEMEENTE, ZWOLLE

Címünk / Adres: Koestraat 2, 8011 NK Zwolle Titkárság / Secretariaat:
Hertenstraat 24, 8011 GT Zwolle

Telefon: 0031 38 4233247

Email: jhermanm@gmail.com

Homepage: <https://www.zwolleireformatus.nl>

KvK-nummer: 75204703 - Rechtspersoon. RSIN: 860184420. - Rechtsvorm:
Kerkgenootschap. – Activiteiten: SBI-code 94911-Religieuze organisatie.
Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente,
Zwolle